

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਾਠੁਖਲ

ਬਿਦਾਠ ਨਾਬ ਬਿਦਾਠ

ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ
(ਕਵਿਤਾਵਾਂ)

YAADAN DE MARUTHAL

by

Kedar Nath Kedar

P.O. Box 2689

Code No. 22027

SALMIA (Kuwait)

Bishan Chand & Sons

5751-Jogiwara, Nai Sarak

DELHI—110006.

ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ

ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ ਕਿਦਾਰ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ : 1986

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ
ਬਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼
5751 ਜੋਗੀਵਾੜਾ, ਨਈ ਸੜਕ
ਦਿੱਲੀ—110006

ਫਾਪਕ
ਰੰਗਸ਼ਾਲਾ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼
2017 ਸੈਕਟਰ 15-ਸੀ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—160015

ਕੀਮਤ 35 ਰੁਪਏ

ਸਮਰਪਣ

ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੇ ਵੀਰ
ਰਾਮਨਾਥ
ਨੂੰ
ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਸਦਾ ਲਈ
ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ ।

ਹਰ ਐਬ ਸੇ ਮਾਨਾ ਕਿ ਜੁਦਾ ਹੋ ਜਾਏ
ਕਿਆ ਹੈ ਅਗਰ ਇਨਸਾਨ ਖੁਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ।
ਸ਼ਾਇਰ ਕਾ ਤੋਂ ਬਸ ਕਾਮ ਯੇ ਹੈ, ਹਰ ਦਿਲ ਮੇਂ
ਕੁਛ ਦਰਦੇ-ਹਾਯਾਤ ਔਰ ਸਿਵਾ ਹੋ ਜਾਏ ।
ਫਿਰਾਕ ਗੌਰਖਪੁਰੀ

ਤਤਕਰਾ

- 9 ਸਫਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ
- 11 ਮਾਰੂਥਲ
- 14 ਖੂਨ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੈ
- 15 ਹੰਝੂ
- 18 ਯਾਦ
- 19 ਅਣਜੋੜ
- 23 ਪਿਆਰ
- 26 ਗਿਲਾ
- 29 ਉਡੀਕ
- 33 ਦਿਲ
- 36 ਕੱਲੀ ਨੂੰ ਡਰ ਲਗੇ
- 38 ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਧਾਈ
- 39 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
- 42 ਨਾਇਤ—1
- 45 ਨਾਇਤ—2
- 47 ਭਗਤ
- 49 ਕਵਿਤਾ
- 52 ਖਿਆਲ
- 54 ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
- 56 ਦਿਲਲਗੀ
- 58 ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ
- 60 ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਪਲ
- 62 ਦੀਦ ਦੀ ਸਿੱਕ
- 64 ਗੁੱਥੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ
- 66 ਦੀਵਾਨਾਪਨ
- 68 ਜ਼ੋਰਾਵਰ

- 69 ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਝਰਨੇ
- 71 ਪੁੰਨ ਪਾਪ
- 72 ਆਸ
- 73 ਕੁਰਬਾਨੀ
- 74 ਸ਼ੈਤਾਨ
- 75 ਭੁਲੇਖਾ
- 76 ਧਰਮ ਖਤਰੇ ਵਿਚ
- 77 ਆਦਮੀ
- 78 ਕਾਸ਼ਨੀ ਅੱਖਾਂ
- 79 ਹੁਸਨ ਦਾ ਸੁਰੱਪਣ
- 80 ਬੇਬਸ
- 81 ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਸੋਮੇ
- 82 ਵੇਲਾ
- 83 ਵਿਛੋੜਾ
- 84 ਪਿਆਰ ਅਮਰ ਹੈ
- 85 ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ
- 86 ਦੀਵਾਲੀ
- 87—104 ਗਜ਼ਲਾਂ ਤੇ ਰੁਬਾਈਆਂ

ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ

ਬਦਲਣਾ ਆਇਆ ਨਾ ਮੌਜਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ
ਜਿਹਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਹੋਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ
ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜੋ ਚੋਬ ਚੋਬੀ
ਉਹ ਵੀ ਹੱਸ ਕੇ ਜਾਨ ਤੇ ਸਹਿ ਗਏ ਹਾਂ
ਚਾਹਤ ਰੱਖੀ ਨਾ ਡਰ ਦੀ ਕੈਦ ਅੰਦਰ
ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸੱਚੀ ਦਿਲ ਦੀ ਕਹਿ ਗਏ ਹਾਂ
ਤਾਈਉਂ ਚੱਲ ਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕੇ
ਲੈ ਕੇ ਦਰਦ ਤਨਹਾਈ ਵਿਚ ਬਹਿ ਗਏ ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਐਸੇ ਵਣਜਾਰੇ ਹਾਂ ਵਣਜ ਅੰਦਰ
ਗਲੀ ਗਲੀ ਅੰਦਰ ਹੋਕਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਸੁਚਾ ਸੱਚਾ ਅਸਾਂ ਦਾ ਵਣਜ ਯਾਰੇ
ਬਦਲੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁਟਾਣ ਵਾਲੇ
ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਯਾਰੇ
ਪਲ ਦੋ ਪਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ

ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ ਉਸਨੂੰ ਭੁਲ ਸਕੇ
 ਸਦਾ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ
 ਚਾਪਲੂਸੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਭਰੀ ਝੋਲੀ
 ਨਾ ਕਸਮਾਂ ਵਾਹਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਕੀਤਾ
 ਜਿਹਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਦਿਲੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ
 ਜਿਹਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹਰ ਇਕ ਹਾਲ ਕੀਤਾ
 ਮੌਤੀ ਚਮਕੇ ਜਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅੱਖੀਆਂ 'ਚੋਂ
 ਆਪਣੀ ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਸਜਾਏ ਯਾਰੋ
 ਉਹਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਕੇ ਮਿਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਨੂੰ
 ਦੁਖ ਦਰਦ ਸਭ ਉਹਦੇ ਭੁਲਾਏ ਯਾਰੋ
 ਹਸਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੰਡਿਆਂ 'ਚੋਂ
 ਰਾਜ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਮਿਲਿਆ ਗਮ ਵੀ ਜੇਕਰ ਨਸੀਬ ਅੰਦਰ
 ਉਹ ਵੀ ਘੁਟ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਰੱਬ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈਗਾ
 ਜਲਵਾ ਉਸਦਾ ਹਰ ਥਾਂ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਤਾਈਉਂ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ
 ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਯਾਰੋ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ
 ਉਹ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਸੱਚਾ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ
 ਬਰਾ ਕੋਈ ਨਾ ਨਜ਼ਰ 'ਕਿਦਾਰ' ਆਉ
 ਜੇਕਰ ਦੇਖੋਗੇ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਅੰਦਰ ।

□

ਮਾਰੂਥਲ

ਯਾਦਾ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਅੰਦਰ
ਅਸੀਂ ਬਹਿ ਕੇ ਜਿੰਦ ਸੁਕਾ ਲਈ ਏ
ਅਸੀਂ ਵਸਲ ਦਾ ਭਾੜਾ ਲੈਣ ਲਈ
ਆਹਾਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਤਾਅ ਲਈ ਏ
ਅਸੀਂ ਹਾਸਲ ਤੈਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ
ਇਹ ਜਿੰਦੜੀ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਲਈ ਏ
ਝੇਰੀ ਲੰਬੀ ਵਾਟ ਉਡੀਕਾਂ ਦੀ
ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਦੇ ਭਾਰ ਮੁਕਾ ਲਈ ਏ
ਕੀ ਹੋਇਆ ਇਹ ਹੈ ਹਾਲ ਹੋਇਆ
ਹੁਣ ਹਰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਇਹ ਆਰੀ ਏ
ਝੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਉਤੋਂ ਪਰ
ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਜਵਾਨੀ ਵਾਰੀ ਏ
ਮੇਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਜੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਉਕੇ ਭਰ ਲਏ ਨੇ

ਤੀਲੇ ਕੁਝ ਬਚੇ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ
 ਮੈਂ ਮੁੜ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਨੇ
 ਦੁਖ ਤੂੰ ਜਿਹੜੇ ਦਿਤੇ ਸੀ
 ਮੈਂ ਹਸ ਹਸ ਕੇ ਸਭ ਜਰ ਲਏ ਨੇ
 ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਸਾਰੇ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ
 ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਤੇ ਧਰ ਲਏ ਨੇ
 ਕਾਰਨ ਮੇਰੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ
 ਨਾ ਬਣੇ ਤੇਰੀ ਰੁਸਵਾਈ ਏ
 ਭਾਫ਼ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਹਾਂ ਦੀ
 ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਦਬਾਈ ਏ
 ਮੈਂ ਤੁਰਿਆ ਵਕਤ ਜਵਾਨੀ ਦਾ
 ਇਹ ਕਿਸਮਤ ਕਿਧਰ ਲੈ ਗਈ ਏ
 ਸਾਮ ਬੁਝਾਏ ਦੀ ਯਾਰੋ
 ਮੈਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈ ਗਈ ਏ
 ਦਿਨ ਢਲਿਆ ਸਧਰਾਂ ਲੋਚਾਂ ਦਾ
 ਤੇ ਰਾਤ ਗਮਾਂ ਦੀ ਲਹਿ ਗਈ ਏ
 ਹਾਏ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲੱਭੀ ਨਾ
 ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈ ਏ
 ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਐਸਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ
 ਜਿਸ ਪਿਆਰ ਦੀ ਝੱਲੀ ਡਾਹੀ ਨਹੀਂ
 ਇਹ ਗੱਲ ਵਖਰੀ ਹੈਗੀ ਏ
 ਕਿ ਖੈਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਾਈ ਨਹੀਂ
 ਆਖਰਕਾਰ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਹੀ
 ਗਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੀਤਾ ਹੈ
 ਦਿਲ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਵਣ ਨੂੰ
 ਮੈਂ ਖੂਨ ਜਿਗਰ ਦਾ ਪੀਤਾ ਹੈ
 ਕਦੀ ਮੈਂ ਦਾਮਨ ਸਧਰਾਂ ਦਾ
 ਨਾਲ ਸਬਰ ਦੇ ਸੀਤਾ ਹੈ

ਕਦੀ ਮੈਂ ਗੁਸੇ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ
ਲੀਰਾਂ ਲੀਰਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਉਤੇ
ਹਰ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਰੋਂ ਕਿਧਰੇ
ਆਹਰੇ ਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ।

□

ਖੂਨ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੈ

ਬਾਗ ਨੂੰ ਹੈ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਵੁੱਲ ਸਾਰੇ ਸੜ ਗਏ
ਮਹਿਕ ਯਾਰੋ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਭਰਾਂ ਮੈਂ
ਮੇਰੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅੱਗ ਦਾ ਹੀ ਸੋਕ ਹੈ
ਠੰਡੀ ਮਿਠੀ ਚਾਨਣੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂ ਮੈਂ
ਫੜ ਕੇ ਪੱਥਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਖੜੋ ਨੇ ਦਰਾਂ ਵਿਚ
ਉਸ ਗਲੀ ਵਿਚ ਫੇਰ ਯਾਰੋ ਪੈਰ ਕਿਵੇਂ ਧਰਾਂ ਮੈਂ
ਦਿਲ ਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਸੀ ਪੱਥਰ ਤੇ ਬਣ ਸਕਿਆ ਨਾ ਏ
ਹੰਝੂਆਂ ਆਫਾਂ ਦਾ ਫਿਰ ਬੋਝ ਕਿਵੇਂ ਜਰਾਂ ਮੈਂ
ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਸਿਖ ਜਾਂ ਇਸਾਈ ਸੀ ਦੋਸਤੋ
ਕਿਸ ਦਾ ਇਹ ਖੂਨ ਸੀ ਪਹਿਚਾਨਣਾ ਮੁਹਾਲ ਸੀ
ਇਕੋ ਹੀ ਤੱਤ ਦੇ ਬੰਦੇ ਬਣਾਏ ਰੱਬ ਨੇ
ਸੜਕ 'ਤੇ ਜੋ ਖੂਨ ਡੁਲਿਆ ਰੰਗ ਉਸ ਦਾ ਲਾਲ ਸੀ
ਨਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਬੁਰਾ ਹੈ ਨਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਹੈ ਆਦਮੀ
ਜੋ ਬੁਰਾ ਸਮਝੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਬੁਰਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ
ਨਫਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੇ ਅਪਣੇ ਪਰਾਏ ਹੋ ਗਏ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਘੋਰ ਨਜ਼ਰ ਤੇ ਸਭ ਦੀ ਇਕੋ ਜਾਨ ਹੈ ।

□

ਹੰਝੂ

ਸੁਕ ਗਏ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਉਤੇ
ਕਈ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਰੁਲ ਗਏ ਨੇ
ਏਡੀ ਦੇਖ ਬੇਕਦਰੀ ਹੁੰਦੀ
ਕਈ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੁਲ ਗਏ ਨੇ
ਕਈ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਬਣ ਕੇ
ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਨੇ
ਦੇਖਣ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਹੋ
ਤਾਈਉਂ ਨਾ ਇਹ ਕਿਰਦੇ ਨੇ
ਜਿਹੜੇ ਹੰਝੂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਛੁਹ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ
ਉਹ ਹੀ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਬਣ ਕੇ
ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਬਹਿ ਗਏ ਨੇ
ਉਹ ਹੰਝੂ ਨੇ ਕਰਮਾ ਵਾਲੇ
ਭਾਗ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਦੇ ਨੇ

ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ
ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆ ਮਿਲਦੇ ਨੇ
ਕਈ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ
ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਆ ਬਹਿੰਦੇ ਨੇ
ਉਹਨਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਏ ਯਾਰੋ
ਸਾਰੇ ਨਖਰਾ ਸਹਿੰਦੇ ਨੇ
ਤੂੰ ਮੋਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਤਾਰਾ
ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ
ਪਰ ਉਹ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ
ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ
ਗਮ ਦਾ ਬੋਝ ਜਦੋਂ ਯਾਰੋ
ਦਿਲ ਤੋਂ ਸਿਹਾ ਨਾ ਜਾਂਦਾ ਏ
ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਆਕੇ
ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾਉਂਦਾ ਏ
ਉਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਆ ਕੇ ਯਾਰੋ
ਹੰਝੂ ਵੀ ਰੋ ਪੈਂਦੇ ਨੇ
ਬਣ ਕੇ ਲਹੂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਟਪਕਣ
ਇਹ ਹਾਲਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਬੰਦ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਅੰਦਰ
ਕੁਝ ਐਸੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਲੈਕੇ ਸ਼ੋਕ ਆਹਾਂ ਦਾ ਉਹੋ
ਪਿਘਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਨੇ
ਬਚ ਕੇ ਰਹੀਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਕੋਲੋਂ
ਕਰ ਨਾ ਦੇਣ ਸਵਾਹ ਉਹੋ
ਡਿਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਤੇ
ਅੱਗ ਦੇਂਦੇ ਨੇ ਲਾ ਉਹੋ
ਕੁਝ ਐਸੇ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ
ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਜੋ ਰੋਂਦੇ ਨੇ

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਯਾਰੋ
ਹੰਝੂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਸ਼ਿਕਵਾ ਗਿਲਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ
ਚੁਪ ਦਾ ਤਾਲਾ ਲਾ ਲੈਂਦੇ
'ਕਿਦਾਰ' ਉਹ ਪੀ ਹੰਝੂ ਆਪਣੇ
ਦਿਲ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾ ਲੈਂਦੇ

ਯਾਦ

ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਧਾਰ ਆ ਕੇ
ਜਦ ਮੈਂ ਦਿੱਤੀ ਦਸਤਕ
ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਨੇ
ਕੀਤਾ ਮੇਰਾ ਸੁਆਗਤ
ਮੈਂ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਟੁਰ ਆਈ
ਖੰਭ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਲਾ ਕੇ
ਹੋਈ ਨਾ ਤਸੱਲੀ ਉਸਨੂੰ
ਮੇਰੀ ਤਸੱਲੀ ਪਾ ਕੇ
ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂ
ਕਈ ਯਤਨ ਬਣਾਏ
ਬੇਵਫਾਈ, ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਦੇ
ਰੋੜੇ ਕਈ ਅਟਕਾਏ
ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਿਆ ਨਾ
ਉਸ ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਟਿਕਾਣਾ
ਅੰਗ ਅੰਗ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ
ਉਸ ਮੇਰਾ ਹੀ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ।

□

ਅਣਜੋੜ

ਸੁਟ ਦਿਉ ਨੀ ਖੂਹ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ
ਪੱਥਰ ਰੱਖ ਕੇ ਭਾਰਾ ਨੀ
ਮਰ ਕੇ ਵੀ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਾ ਉਠਣ
ਐਸਾ ਕਰੋ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨੀ
ਦੇ ਦਿਉ ਧੱਕਾ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਦੇ
ਦੇਖ ਕੇ ਗਹਿਰਾ ਪਾਣੀ ਨੀ
ਦੂਰ ਕਿਤੇ ਇਹ ਰੁੜ੍ਹ ਜਾਵੇ
ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦ ਨਿਮਾਣੀ ਨੀ
ਘੁਟ ਦਿਉ ਗਲ ਮੇਰਾ ਅੜੀਓ
ਪਾ ਸਮਾਜ ਦੀ ਫਾਹੀ ਨੀ
ਦੱਬ ਦਿਓ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਲੋਕੋ
ਫੁੰਘੀ ਪੁਟ ਕੇ ਖਾਈ ਨੀ
ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਗੁੱਡੀਆਂ ਵੇਲੇ
ਕਿਧਰੇ ਮਰ ਮੁਕ ਜਾਈ

ਟੱਪ ਲਕੀਰ ਜਵਾਨੀ ਦੀ
 ਜਾਂ ਵਿਚ ਬੁੜ੍ਹਾਪੇ ਆ ਜਾਂਦੀ
 ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੀ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਅੜੀਓ
 ਹਾਏ ਕਿਧਰੇ ਖਾ ਜਾਂਦੀ
 ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਅਭਾਗਨ ਦੀ
 ਆਈ ਮੈਨੂੰ ਆ ਜਾਂਦੀ
 ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ
 ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਜਾਂਦੀ
 ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਅੱਗ ਦੇ ਅੰਦਰ
 ਸੜ ਕੇ ਹੋ ਸੁਆਹ ਜਾਂਦੀ
 ਕਦੀ ਸੁਹਾਗਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਨ
 ਜਦ ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖਾਇਆ ਸੀ
 ਫਿਰ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਇਹ ਸਾਲੂ
 ਮੇਚ ਮੇਰੇ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਸੀ
 ਲਗੀ ਅੱਗ ਸੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ
 ਕਦੀ ਨਾ ਉਸ ਬੁਝਾਈ ਸੀ
 ਹਿਜਰ ਦਾ ਡਾਹ ਕੇ ਬਾਲਣ ਉਸ ਨੇ
 ਹੋਰ ਸਗੋਂ ਭੜਕਾਈ ਸੀ
 ਹੱਡ ਬੁੜ੍ਹਾਪੇ ਦੇ ਉਸ ਸੇਕੇ
 ਲੈ ਕੇ ਤਪਸ਼ ਜਵਾਨੀ ਦੀ
 ਕੀ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿਲ ਉਤੇ
 ਬਾਤ ਨਾ ਪੁਛੀ ਨਿਮਾਣੀ ਦੀ
 ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਤਾ ਇਕ ਥੰਮ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ
 ਹੱਕ ਦੀਆਂ ਪਾ ਜੰਜੀਰਾਂ ਉਸ
 ਦੇ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਮੇਰੀ
 ਹੱਥੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਤਕਦੀਰਾਂ ਉਸ
 ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਾਹਦੀ
 ਉਹਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਚਲਦੀ ਸੀ

ਉਹਦੇ ਰਹਿਮ ਕਰਮ ਦੇ ਉੱਤੇ
 ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪਲਦੀ ਸੀ
 ਆਈ ਰਾਤ ਗਾਮਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ
 ਮੈਂ ਆਸ ਦੇ ਦੀਪ ਬੁਝਾ ਦਿਤੇ
 ਮੈਂ ਗਾ ਕੇ ਲੋਰੀ ਹਉਕਿਆਂ ਦੀ
 ਜਾਗੇ ਅਰਮਾਨ ਸੁਲਾ ਦਿਤੇ
 ਮੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸੂਰਜ
 ਨਿਕਲਿਆ ਬੜੇ ਕੁਵੇਲੇ ਸੀ
 ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ
 ਛੁਪ ਗਿਆ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਸੀ
 ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹ ਫੁੱਲ ਹਾਂ ਅੜੀਓ
 ਠੁੰਗ ਲਿਆ ਜਿੰਸਨੂੰ ਕਾਗਾਂ ਸੀ
 ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਹੋ ਕੇ ਮੇਰੀ
 ਖਿਲਰ ਗਈ ਵਿਚ ਬਾਗਾਂ ਸੀ
 ਪਾਕੇ ਫਾਲ ਨਜ਼ੂਮੀ ਥਕੇ
 ਸੁਲਝਾਈ ਗਈ ਨਾ ਗਥੀ ਏ
 ਤਿੜਕ ਗਈਆਂ ਮਥੋ ਦੀਆਂ ਲੀਕਾਂ
 ਐਸੀ ਕਿਸਮਤ ਰੁਠੀ ਏ
 ਦਰਦ ਜਰਾ ਸੀ ਹਲਕਾ ਹੋਇਆ
 ਜ਼ਖਮ ਜਿਗਰ ਜੋ ਝੱਲੇ ਸੀ
 ਪਰ ਯਾਦਾਂ ਨੇ ਛਿਲ ਦਿਤੇ ਸਨ
 ਜ਼ਖਮ ਜੋ ਦਿਲ ਦੇ ਅੱਲੇ ਸੀ
 ਦਿਲ ਦੀ ਫੱਟੀ ਉੱਤੇ ਜੋ ਮੈਂ
 ਪਿਆਰ ਦੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾਏ ਸੀ
 ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਧੋਕੇ ਅਜ ਮੈਂ
 ਹੱਥੀਂ ਧੋਏ ਪਾਏ ਸੀ
 ਆਖਰ ਮੇਰੀ ਸਬਰ ਦੀ ਥੰਮੀ
 ਡਿੱਗੀ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ

ਮਿੱਧੀ ਗਈ ਸਧਰਾਂ ਦੀ ਵੋਲ
ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ
ਐਸੀ ਗਈ ਲਿਤਾੜੀ ਅੜੀਓ
ਫਿਰ ਨਾ ਇਹ ਖਲੋਈ
ਕਿਦਾਰ ਨਾ ਪੁਛੋ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ
ਜੋ ਹਾਲਤ ਸੀ ਹੋਈ ।

□

ਪਿਆਰ

ਪਿਆਰ ਤੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿਨਾ ਏ
ਤੇਰੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜੇ ਕਰ ਆ ਜਾਵੇ
ਤੇਰਾ ਵਸ ਚਲੇ ਤੇ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ
ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾ ਜਾਵੇ
ਉਹਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਣੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੂੰ
ਤੇਰੇ ਜਿੰਨ ਵਿਚ ਮਸਤੀ ਛਾ ਜਾਵੇ
ਤੂੰ ਲਾਕੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ
ਇਕ ਡੀਕ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾ ਜਾਵੇ
ਤੂੰ ਕੀ ਸਮਝੇ ਤੂੰ ਕੀ ਜਾਣੇ
ਉਹ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਪ ਸਮਝਦੇ ਨੇ
ਤੂੰ ਫਲ ਤੋੜਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ
ਉਹ ਛੁਹਣਾ ਖਾਪ ਸਮਝਦੇ ਨੇ
ਕੋਈ ਘੋਲ ਕੇ ਹੁਸਨ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ
ਤੇਰਾ ਜਾਮ ਹਵਸ ਦਾ ਭਰ ਦੇਵੇ

ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਵਣ ਨੂੰ
 ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਬੁੱਲ ਕੋਈ ਧਰ ਦੇਵੇ
 ਕੋਈ ਹੁਸਨ ਦੀ ਦਾਵਤ ਦੇਣ ਲਈ
 ਆ ਦਸਤਕ ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੇਵੇ
 ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਫਿਰ
 ਤੇਰੇ ਭੋਂਟ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਦੇਵੇ
 ਇਹੋ ਹੀ ਹੈ ਜੇ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ
 ਤੂੰ ਪਿਆਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿਨਾ ਏਂ
 ਫਿਰ ਬਦਲ ਕੇ ਰਖ ਦੇ ਨਾਂ ਇਹਦਾ
 ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਲੈਂਦਾ ਏਂ
 ਤੇਰੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਫਸੀ ਰਹੇ
 ਇਹ ਸੋਚਾਂ ਹਰ ਦਮ ਸੋਚਦਾ ਏਂ
 ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨੰਗਪਨ ਉਹਦਾ
 ਤੇਰਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਿਲ ਲੋਚਦਾ ਏਂ
 ਕਦੀ ਬਣ ਕੇ ਭੁੱਖਾ ਭੇੜੀਆ ਤੂੰ
 ਉਹਨੂੰ ਆਕੇ ਝਟ ਦਬੋਚਦਾ ਏਂ
 ਕਦੀ ਹਵਸ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਅੰਨਾ ਤੂੰ
 ਉਹਦੀ ਬੋਟੀ ਬੋਟੀ ਨੋਚਦਾ ਏਂ
 ਇਹ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਇਕ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ
 ਜੋ ਉਸ ਤੇ ਜਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏਂ
 ਕਠਪੂਤਲੀ ਦੇ ਵਾਂਗੂ ਤੂੰ
 ਮਰਜ਼ੀ ਤੇ ਨਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏਂ
 ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਉਤੇ
 ਜੋ ਦਮ ਲੋਕੀਂ ਭਰਦੇ ਨੇ
 ਤਸਵੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਯਾਦਾਂ ਦੀ
 ਉਹ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਰਦੇ ਨੇ
 ਉਹਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ
 ਉਹਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਿਛੇ ਮਰਦੇ ਨੇ

ਸੁਲੀ ਵੀ ਹਸ ਕੇ ਚੜ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਸੀ ਨਾ ਮੂੰਹੋਂ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਏ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੋ
ਪਿਆਰ ਨਾ ਬਣੇ ਸੁਆਲੀ ਹੈ
ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਯਾਰੋ
ਝੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖਾਲੀ ਹੈ ।

ਗਿਲਾ

ਕਿਸਮਤ ਸੀ ਮੇਰੀ ਜਾਂ ਆਦਤ ਸੀ ਤੇਰੀ
ਜਾਂ ਧੋਖਾ ਮੈਂ ਖਾਧਾ ਸੀ ਤਿਰਸ਼ੀ ਨਜ਼ਰ ਦਾ
ਤੂੰ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਿਲ ਲਗੀ ਸਮਝਿਆ ਸੀ
ਮੈਂ ਰੋਗ ਲਾਇਆ ਸੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਾ
ਖਾਧੀ ਹੋਈ ਚੋਟ ਸੀਨੇ ਚੇ ਹੁੰਦੀ
ਏਵੇਂ ਨਹੀਂ ਦਰਦ ਦਿਲ ਦਾ ਉਭਰਦਾ
ਉਹ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਕੋਈ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ
ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਈ ਦਿਲ 'ਚ ਉਤਰਦਾ
ਨਹੀਂ ਜ਼ੋਰ ਚਲਦਾ ਹੈ ਪਿਆਰ ਅੰਦਰ
ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ
ਮੇਰਾ ਗਿਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਏਨਾ ਸੀ ਦੋਸਤ
ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਿਹਾ ਤੂੰ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਮੇਰਾ ਹਰ ਕਦਮ ਉਹਦੀ ਰਾਹ ਉਤੇ ਉਠਿਆ
ਮਿਲਣ ਲਈ ਅਰਮਾਨ ਮਰਲਦੇ ਰਹੇ ਸੀ

ਕੀ ਦੋਸ਼ ਮੇਰਾ ਜੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਾ ਪਾਈ
 ਠਿਕਾਣੇ ਹੀ ਤੇਰੇ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਸੀ
 ਦਿਵਾਨਾ ਨਾ ਕੋਈ ਕਹੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰਾ
 ਇਹ ਖਿਆਲ ਦਿਲ ਵਿਚ ਪਲਮਦੇ ਰਹੇ ਸੀ
 ਮੈਂ ਹਸਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਹੀਓਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਗੇ
 ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਹੰਝੂ ਸੁਲਗਦੇ ਰਹੇ ਸੀ
 ਇਹ ਹੰਝੂ ਇਹ ਆਹਾਂ ਇਹ ਘੁਲ ਘੁਲ ਕੇ ਮਰਨਾ
 ਏ ਦੌਲਤ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਤੈਥੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ
 ਇਹਨੇ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਉਮਰ ਭਰ ਸੀ ਮੇਰਾ
 ਇਹਨੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਕਦੀ ਸੀ
 ਮੈਂ ਸਜਦਾ ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਦੀ ਇਹ ਨਾ ਡਿੱਠਾ
 ਤੇਰਾ ਦਰ ਬੰਦ ਜਾਂ ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇਰਾ ਦਰ ਸੀ
 ਖੁਸ਼ਬੂ ਆਈ ਮੈਨੂੰ ਜਿਸ ਜਗਾ ਤੋਂ
 ਮੈਂ ਸਮਝਿਆ ਉਹ ਤੇਰਾ ਰਾਹ ਗੁਜ਼ਰ ਸੀ
 ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ
 ਦਿਲੋਂ ਜਾਨ ਸਭ ਕੁਝ ਤੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਸੀ
 ਉਮਰ ਸਾਰੀ ਬੀਤੀ ਪਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਾ ਪਾਈ
 ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਹ ਅਧੂਰਾ ਸਫ਼ਰ ਸੀ
 ਤੇਰੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਮੈਂ ਰਖਾਂਗਾ ਦੋਸਤ
 ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਮ ਹੈ
 ਗੁਜ਼ਰੀ ਉਮਰ ਤੇਰੇ ਗਮ ਦੇ ਸਹਾਰੇ
 ਅਹਿਸਾਨ ਤੇਰਾ ਇਹ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਮ ਹੈ
 ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਮੈਨੂੰ
 ਤੇਰੀ ਹਰ ਅਦਾ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ
 ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ
 ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਤੇਰੇ ਆਣ ਦਾ ਸੀ
 ਕਸਮ ਤੌੜ ਕੇ ਆ ਜਾਵੇਂ ਤੂੰ ਇਕ ਦਿਨ
 ਚੁਣ ਕੀਤਾ ਇਰਾਦਾ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸੀ

ਘੜੀ ਆਖਰੀ ਏ ਤੂੰ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਏਂ
ਇਹ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਤੇਰੇ ਸ਼ਰਮਾਉਣ ਦਾ ਸੀ
ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਰਹੇ ਯਾਰੋ ਸੜਦੇ
ਮਿਲਣ ਦੀ ਘੜੀ ਨਾ 'ਕਿਦਾਰ' ਆਈ
ਰਹੀ ਉਮਰ ਭਰ ਝੌਲੀ ਖਾਲੀ ਦੀ ਖਾਲੀ
ਕਿਸੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਯਾਰੋ ਭਿਖਿਆ ਨਾ ਪਾਈ ।

□

ਉਡੀਕ

ਰੁਤ ਸਾਵਣ ਦੀ ਜਦ ਵੀ ਆਏ
ਪਿਛਲੀ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਸਤਾਏ
ਅੱਖਾਂ ਮੋਹਰੇ ਜਦ ਆਣ ਨਜ਼ਾਰੇ
ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਤੇ ਚਲਣ ਆਰੇ
ਚੌਂਹ ਪਾਸਿਓਂ ਬੱਦਲ ਛਾ ਜਾਣ
ਦਿਨ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਰੰਗ ਵਟਾਣਾ
ਕਿਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ
ਕਿਤੇ ਕੋਇਲ ਪਈ ਕੂਕਾਂ ਮਾਰੇ
ਕਿਤੇ ਹਸਦੇ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬੀ
ਹਰੇ ਪੀਲੇ ਲਾਲ ਅਨਾਭੀ
ਕਿਤੇ ਤਰੇਲ ਵਿਚ ਨਹਾ ਕੇ ਕਲੀਆਂ
ਰਾਹ ਦੇਖਣ ਸਾਜਨ ਦਾ ਖਲੀਆਂ
ਜਾਂ ਚਿਟੀਆਂ ਬਰਫਾਂ ਦੀਆਂ ਡਲੀਆਂ
ਜਾਂ ਉਤਰ ਆਈਆਂ ਅਸਮਾਨੋਂ ਪਰੀਆਂ

ਐਸਾ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਰੰਗ ਜਮਾਇਆ
 ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਉਤੇ ਜੋਬਨ ਆਇਆ
 ਕਿਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਬੁਰਮਟ ਪਾਉਣਾ
 ਇਕ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਸੱਦ ਲਿਆਉਣਾ
 ਕਹੇ ਸੁਰਿੰਦਰਾਂ ਸ਼ਾਮੋਂ ਤਾਈਂ
 ਕਮਲਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆਈਂ
 ਫਿਰ ਉਚੀ ਪੀਂਘ ਚੜ੍ਹਾਵਣ ਕੁੜੀਆਂ
 ਜਿਵੇਂ ਅਸਮਾਨੀ ਉਡਣ ਪਰੀਆਂ
 ਜਿਦੋਂ-ਜਿੱਦੀ ਉਹ ਪੀਂਘ ਚੜ੍ਹਾਵਣ
 ਨਾਲੇ ਗੀਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗਾਵਣ
 ਹਵਾ ਨੇ ਚੁਕ ਚੁਕ ਕਪੜਾ ਲਾਹੁਣਾ
 ਅੱਲੜ ਜੋਬਨ ਫੁਲ ਫੁਲ ਪੈਣਾ
 ਪਰ ਕੋਈ ਪੀਆ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬੈਠੀ
 ਅੱਖੀਆਂ ਗਾਲੇ ਕਰਮਾ ਸੇਤੀ
 ਐਸੀਆਂ ਪਾਵੇ ਕਾਗ ਉਡਾਵੇ
 ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖ ਮ ਹੀ ਵਲ ਪਾਵੇ
 ਛੁੱਟੀ ਲੈਕੇ ਆ ਜਾ ਛੇਤੀ
 ਰੁਤ ਸਾਵਣ ਦੀ ਜਾਏ ਬੀਤੀ
 ਕਿਹੜਾ ਤੇਰਾ ਅਫਸਰ ਅੜਿਆ
 ਜਿਹਦਾ ਮਨ ਪੱਥਰ ਦਾ ਘੜਿਆ
 ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਉਹ ਅਜੇ ਕੁਆਰਾ
 ਜਾਂ ਰੰਡਾ ਹੋਊ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰਾ
 ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਸਾਰ ਨਾ ਜਾਣੇ ਤਾਹੀਓਂ
 ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੰਨੇ ਨਾਹੀਓਂ
 ਜੇ ਮੋਇਆ ਉਹ ਜਿੱਦ ਵਿਚ ਅੜਿਆ
 ਤੂੰ ਨਾਂ ਕਟਾ ਕੇ ਆ ਜਾ ਅੜਿਆ
 ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨੌਕਰੀ ਖਾਂਦੀ
 ਜਿਹੜੀ ਵਿਚ ਜੁਦਾਈਆਂ ਪਾਉਂਦੀ

ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ
 ਮੈਂ ਭੁੱਖੀ ਰਹਿ ਕੇ ਕਰੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ
 ਪਰ ਬਿਨ ਤੇਰੇ ਰਹਿ ਨਾ ਸਕਾਂ
 ਗ਼ਮ ਹਿਜ਼ਰ ਦੇ ਸਹਿ ਨਾ ਸਕਾਂ
 ਜੇ ਦਿਤਾ ਤੂੰ ਆਪ ਵਿਸਾਰ
 ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ ਸੀ ਕੋਲ ਕਰਾਰ
 ਕਿਉਂ ਸੀ ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਇਆ
 ਕਿਉਂ ਸੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤੇ ਛਾਇਆ
 ਕਿਉਂ ਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਰੋਗ ਲਗਾਇਆ
 ਕਿਉਂ ਸੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਵਾਂਗ ਰਚਾਇਆ
 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਤੜੀ ਨੇ ਜਾਦੂ ਪਾਇਆ
 ਤਾਹੀਓਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਫੁਲਾਇਆ
 ਝੂਠੀ ਮੂਠੀ ਚਮਕ ਦਿਖਾ ਕੇ
 ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਜਾਦੂ ਪਾਕੇ
 ਤੈਨੂੰ ਲਿਆ ਭਰਮਾ ਨਾ ਹੋਵੇ
 ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਬਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ
 ਦੇਖੀਂ ਕਿਧਰੇ ਫੁਲ ਨਾ ਜਾਵੀਂ
 ਝੂਠੇ ਮੋਹ ਤੇ ਫੁਲ ਨਾ ਜਾਵੀਂ
 ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਹੁਣ ਠਹਿਰ ਨਾ ਏਥੇ
 ਛੋਟੀ ਚੰਨਾ ਮਿਲੀ ਤੂੰ ਉਥੇ
 ਜਿਥੇ ਇਕੱਠੇ ਰੋਜ਼ ਸੀ ਮਿਲਦੇ
 ਹਾਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ
 ਜਿਥੇ ਸੁਚਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਕੀਤਾ
 ਜਿਥੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੁਲਾਰਾ ਲੀਤਾ
 ਜਿਥੇ ਸੀ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾਈ
 ਜਿਥੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸ਼ਮਾਂ ਜਲਾਈ
 ਇਕੱਠੇ ਖਾਣਾ, ਇਕੱਠੇ ਪੀਣਾ
 ਇਕੱਠੇ ਮਰਨਾ, ਇਕੱਠੇ ਜੀਣਾ

ਜਿਥੇ ਸੀ ਇਹ ਕਰਕੇ ਵਾਹਦਾ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਹੋਏ ਅਲਹਿਦਾ
ਉਥੇ ਹੀ ਮੈਂ ਲਾਇਆ ਡੇਰਾ
ਛੇਤੀਂ ਚੰਨਾਂ ਪਾਈਂ ਫੇਰਾ
ਲੋਕੀ ਪਗਲੀ ਕਹਿਣਗੇ ਮੈਨੂੰ
ਇੱਟਾਂ ਵੱਟੇ ਪੈਣਗੇ ਮੈਨੂੰ
ਪਰ ਇਹ ਤੱਤੜੀ ਆਸ ਲਗਾਏ
ਰਾਹ ਤੇਰੇ ਤੇ ਨੈਣ ਵਿਛਾਏ
'ਕਿਦਾਰ' ਤੜਫ ਕੇ ਮਰ ਜਾਏਗੀ
ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਕਰ ਜਾਏਗੀ ।

□

ਦਿਲ

ਹਾਸੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਏ ਯਾਰੇ
ਡੋਰੇ ਗਮਾਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਏ ਹੋਏ ਨੇ
ਸਾਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ
ਅਸੀਂ ਦੋਸਤ ਹੀ ਐਸੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਨੇ
ਭਰ ਡਿਗਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਪਲਕਾਂ ਉਤੇ ਤੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬਿਠਾਏ ਹੋਏ ਨੇ
ਅਸਾਂ ਕੀ ਘਬਰਾਣਾ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੋਂ
ਜਿਹੜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਨੇ
ਫਿਰ ਵੀ ਚੀਰ ਕੇ ਦੇਖੋ ਜੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ
ਆ ਜਾਏਗਾ ਚੰਨਾਂ ਇਤਬਾਰ ਤੈਨੂੰ
ਨਫਰਤ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਚੀਜ਼ ਲੱਭੂ
ਨਜ਼ਰ ਆਏਗਾ ਪਿਆਰ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੈਨੂੰ
ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬੜਾ ਤਹਿ ਕੀਤਾ
ਹੋਇਆ ਦਿਲ ਨਾ ਕਿਤੇ ਆਬਾਦ ਯਾਰੇ

ਰਹਿਬਰ ਮਿਲੇ ਕੁਝ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਐਸੇ
 ਹਥੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਇਆ ਬਰਬਾਦ ਯਾਰੋ
 ਪਰ ਜਿਥੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਛਾਂ ਠੰਡੀ
 ਉਹੋ ਘੜੀ ਹੈ ਅਜੇ ਤਕ ਯਾਦ ਯਾਰੋ
 ਉਸੇ ਪਲ ਨੂੰ ਹੀ ਪਲ ਪਲ ਯਾਦ ਕਰਕੇ
 ਕੰਵਲ ਦਿਲ ਦਾ ਰਖਿਆ ਹੈ ਸ਼ਾਦ ਯਾਰੋ
 ਜਿਸ ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਿਖਾਰਿਆ ਸੀ
 ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੀ ਪਾਕੇ ਖਾਦ ਯਾਰੋ
 ਸਿਫਤਾਂ ਉਹਦੀਆਂ ਕਰੇ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ
 ਸਾਡੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਨਾ ਦਾਦ ਯਾਰੋ
 ਤੇਰੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਤੇ
 ਅਸੀਂ ਵਫਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਸਜਾ ਦਿਤੇ
 ਅਖਾਂ ਵਿਚ ਲੈਕੇ ਦੀਵੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ
 ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਕਰਨ ਜਗਾ ਦਿਤੇ
 ਤੇਰੇ ਨਾਜ਼ ਨੇ ਪਾਇਆ ਨਾ ਪੈਰ ਚੰਨਾਂ
 ਅਸੀਂ ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਵਿਛਾ ਦਿਤੇ
 ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਕੇ ਦਫਨ ਅਸੀਂ
 ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਝਗੜੇ ਮਿਟਾ ਦਿਤੇ
 ਵਿਛੋੜੇ ਵਿਚ ਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਰਹਿੰਦੀ
 ਬੁਰੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗੇ ਜੁਦਾਈ ਮੈਨੂੰ
 ਪਰ ਡਰ ਲਗਦਾ ਲੈਕੇ ਨਾਂ ਤੇਰਾ
 ਲੋਕੀਂ ਕਹਿਣ ਨਾ ਕਿਤੇ ਜੁਦਾਈ ਮੈਨੂੰ
 ਖਿੜ ਖਿੜ ਹਸਦੇ ਸੀ ਯਾਰਾਂ ਵਿਚ ਯਾਰੋ
 ਸਾਡੇ ਯਾਰ ਸੀ ਬੇਸ਼ਮਾਰ ਯਾਰੋ
 ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ
 ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਹਾਰ ਯਾਰੋ
 ਸਾਡਾ ਝੂਠ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਲਗੇ
 ਏਨਾ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕਰਨ ਇਤਬਾਰ ਯਾਰੋ

ਹਰ ਕੋਈ ਚੁੰਮ ਕੇ ਗਲ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਵੇ
ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਯਾਰੋ
ਲੁਟੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਹਾਰ ਸਾਡੀ
ਪਤਝੜ ਨੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਸੀ
ਗਲ ਕਰਨੀ 'ਕਿਦਾਰ' ਰਹੀ ਇਕ ਪਾਸੇ
ਯਾਰਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਫੇਰਿਆ ਸੀ ।

□

ਕੱਲੀ ਨੂੰ ਡਰ ਲਗੇ

ਐਸਾ ਚੰਨਾਂ ਰੂਪ ਤੇਰਾ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਏ
ਦਿਸਦਾ ਰਹੇ ਤੂੰ ਹਰ ਦਮ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ
ਇਹ ਤਿਰਹਾਈ ਹਿਰਨੀ ਚੰਨਾਂ ਕਦ ਤਕ ਆਖਰ ਜੀਵੇ
ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਚੰਨਾ ਗਟ ਗਟ ਕਰਕੇ ਪੀਵੇ
ਕਦ ਤਕ ਕੋਇਲ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨਗਮੇ ਗਾਏ
ਇਕ ਦਿਨ ਆਣ ਸਿਕਾਰੀ ਉਸਨੂੰ ਜਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਫਸਾਏ
ਕਦ ਤਕ ਹਿਰਨੀ ਬਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਚਾਏ
ਆਖਰ ਇਕ ਦਿਨ ਭੇੜੀਆ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜੇ ਵਿਚ ਦਬਾਏ
ਮਹਿਕ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਨਾ ਰਖੀ ਜਾਏ
ਨਾਲ ਹਵਾ ਦੇ ਉਡ ਕੇ ਇਹ ਹਰ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਏ
ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਦਸ ਤੂੰ ਚੰਨਾ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਵਾਂ
ਹੋਰ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਾਲਾ ਟਿੱਕਾ ਲਾਵਾਂ
ਸੜ ਜਾਏ ਚੰਨਣ ਬੇਸ਼ਕ ਖੁਸ਼ਬੂ ਫਿਰ ਵੀ ਆਏ
ਡਰ ਲਗਦਾ ਕੋਈ ਨਾਗ ਸੂਕਦਾ ਇਸ ਤੇ ਲਿਪਟ ਨਾ ਜਾਵੇ

ਬਿਨਾ ਸਹਾਰੇ ਥੰਮੀਂ ਦੇ ਦਸ ਕਿਦਾਂ ਵੇਲ ਖਲੋਵੇ
 ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਲਿਤਾੜਨ ਲੋਕੀ ਤਰਸ ਨਾ ਕੋਈ ਖਾਏ
 ਕੀ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਦੀਆਂ ਏਦਾਂ ਮੰਗਾਂ ਖੈਰਾਂ
 ਤੌੜ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਮਸਲ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪੈਰਾਂ
 ਕੀ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਟਾਹਣੀ ਤੇ ਕੁਮਲਾਏ
 ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਹੋਕੇ ਬਾਗੀਂ ਖਿਲਰ ਜਾਏ
 ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਚੰਨਾ ਅੱਖ ਨਾ ਮੇਰੀ ਲਗੇ
 ਕਦੀ ਮੈਂ ਪਾਜਾ ਸੱਜੇ ਪਤਤਾਂ ਕਦੀ ਮੈਂ ਪਰਤਾਂ ਖਬੇ
 ਕਦੀ ਮੈਂ ਚੰਨਾ ਤਾਰੇ ਗਿਣ ਗਿਣ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੰਘਾਵਾਂ
 ਕਦੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਨਾ ਘੁਟ ਘੁਟ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਵਾਂ
 ਕਦੀ ਇਕੱਲੀ ਨੂੰ ਫਰ ਲਗੇ ਕਦੇ ਕਲੋਜਾ ਧੜਕੇ
 ਕਦੀ ਮੈਂ ਬੂਹੇ ਦੇ ਵਲ ਦੌੜਾਂ ਜਦ ਕੋਈ ਪੱਤਾ ਖੜਕੇ
 ਕਦੀ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂ ਔਸੀਆਂ ਚੰਨਾ ਕਦੇ ਮੈਂ ਕਾਗ ਉਡਾਵਾਂ
 ਕਦੀ ਕੁਰਲਾ ਕੇ ਚੰਨਾ ਗੀਤ ਵਿਯੋਗ ਦੇ ਗਾਵਾਂ
 ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਤੂੰ ਹਾਸਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਟੋਲਾਂ
 ਗਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਰਦੀ ਜਾਵਾਂ ਭੇਤ ਨਾ ਦਿਲ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਾਂ
 ਆਜਾ ਮੇਰੇ ਯੂਸਫ ਹੁਣ ਤੂੰ ਏਨੀ ਦੇਰ ਕਿਉਂ ਲਾਈ
 ਤੇਰੀ ਦੇਖ ਜੁਲੈਖਾਂ ਬੈਠੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਝੁਗੀ ਪਾਈ
 ਨਾ ਮੈਂ ਛਾਲ ਖੂਹ ਵਿਚ ਮਾਰੀ ਨਾ ਮੈਂ ਲੀਤਾ ਫਾਹਾ
 ਨਾ ਮੈਂ ਸੜੀ ਅੱਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਮਹੁਰਾ ਮੈਂ ਖਾਇਆ
 ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਮੈਂ ਬੇਸ਼ਕ ਚੰਨਾ ਮਰਨ ਦੇ ਕਈ ਬਹਾਨੇ
 ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਮੈਂ ਜਿਉਂਦੀ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਜਾਣੇ
 ਹਸਰਤ ਤੇਰੇ ਦੀਦ ਦੀ ਜੇ 'ਕਿਦਾਰ' ਨਾ ਹੋਈ ਪੂਰੀ
 ਮਰਕੇ ਵੀ ਰੂਹ ਤੜਪੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰਹੇ ਅਧੂਰੀ ।

□

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਧਾਈ

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਵਧਾਈ ਹੈ
ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੈਰ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਭਾਈ ਹੋ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦੋਨਾਂ ਦਿਤੀ ਬੜੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੈ
ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਰੱਤ ਵਗਾਈ ਹੈ
ਵਧੋ ਫੁਲੋ ਕਰੋ ਤਰੱਕੀ ਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹੇ
ਹਮਸਾਏ ਹੁੰਦੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਜਾਏ ਏਨਾ ਜਰਾ ਖਿਆਲ ਰਹੋ
ਦਿਨ ਦੁਗਣੀ ਰਾਤ ਚੋਗਣੀ ਕਰੋ ਤਰੱਕੀ ਜੀ ਸਦਕੋ
ਸਿਲਾ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਿਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਲਾਲ ਰਹੇ ।

□

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ

ਚੜ੍ਹੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹਜ਼ਾਰ ਸੂਰਜ
ਏਡਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਈਓ
ਧਰਤੀ ਨੱਚ ਉਠੀ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ ਹੋਕੇ
ਚੁੰਮਣ ਲਈ ਸੀ ਝੁਕਿਆ ਆਕਾਸ਼ ਭਾਈਓ
ਉੱਗਲੇ ਸਾਗਰ ਨੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਮੌਤੀ
ਢੇਰ ਲਾ ਦਿਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਭਾਈਓ
ਹੀਰੇ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪਰਬਤ 'ਚੋਂ ਬਾਚਰ ਆਏ
ਮੇਰੇ ਦਾਤੇ ਦੀ ਕਰਨ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈਓ
ਚੌਂਹ ਪਾਸਿਓਂ ਐਸੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਉਠੀ
ਮਹਿਕ ਉਠਿਆ ਕੁਲ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਸੀ
ਕੋਇਲਾਂ ਕੂਕੀਆਂ ਮੋਰਾਂ ਨੇ ਪੈਲ ਪਾਈ
ਚੱਪੇ ਚੱਪੇ ਤੇ ਛਾਈ ਬਹਾਰ ਹੈ ਸੀ
ਪਰਚੰਡ ਹੋਈ ਸਚਾਈ ਦੀ ਅਗਨ ਐਸੀ
ਭੱਠੀ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਈ

ਨੇਕੀ ਆਣ ਕੇ ਵਿਹੜੇ ਜਦ ਪੈਰ ਪਾਇਆ
 ਬਦੀ ਨਸ ਕੇ ਝਟ ਹਵਾ ਹੋ ਗਈ
 ਡਰ ਖੌਫ ਸਭ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਇਆ
 ਸਹਿਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਗਈ
 ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਕੁਰਾਹੇ ਸੀ ਪਈ ਦੁਨੀਆਂ
 ਨਾਨਕ ਲੋ ਚਮਕੀ ਸਿਧੇ ਰਾਹ ਹੋ ਗਈ
 ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
 ਚਰਨਾਂ ਉਤੋਂ ਹਰ ਜਿੰਦ ਬਲਿਹਾਰ ਹੋਈ
 ਸੁਤੇ ਹੋਏ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ
 ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਤੇਰੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਹੋਈ
 ਵਿਥਾਂ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ
 ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾਈ ਨਾਨਕ
 ਜੋ ਕੋਈ ਸ਼ਰਨ ਆਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਰ ਦਿਤਾ
 ਐਸੀ ਨਾਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਨਾਨਕ
 ਤੇ ਐਸੀ ਪੜ੍ਹੀ ਮੁਹਾਰਨੀ ਤੇਰੁਵੇਂ ਦੀ
 ਹਿੰਦਸੇ ਤੇਰੁਵੇਂ ਤੇ ਹੱਟ ਲੁਟਾਈ ਨਾਨਕ
 ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬੰਦਿਆ ਰੱਬ ਤਾਈਂ
 ਇਕ ਨੁਕਤੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈ ਨਾਨਕ
 ਰੱਤ ਨਿਕਲੇ ਪਾਪ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ
 ਸਦਾ ਸੱਚ ਦੀ ਸਦਾ ਲਗਾਈ ਨਾਨਕ
 ਰੋਟੀ ਪਕੜ ਕੇ ਨੇਕ ਕਮਾਈ ਵਾਲੀ
 ਵਿਚੋਂ ਦੁੱਖ ਦੀ ਧਾਰ ਵਗਾਈ ਨਾਨਕ
 ਹੁਕਮ ਰੱਬ ਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਆਪ ਤਾਈਂ
 ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕਰਨ ਕਲਿਆਣ ਆਏ
 ਅਸੀਂ ਇਕ ਹਾਂ ਤੇ ਇਕ ਖੁਦਾ ਸਾਡਾ
 ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਆਏ
 ਜਿਥੇ ਚੱਲ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭੇਤ ਲੱਭੋ
 ਸੱਚਾ ਰਾਹ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖਾਉਣ ਆਏ

ਦੁਖੀ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਬਣ ਕੇ ਆਪ ਦਾਰੂ
ਦੁਖੀ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਮਿਟਾਉਣ ਆਏ
ਰਲ ਮਿਲ 'ਕਿਦਾਰ' ਅਜ ਗੀਤ ਗਾਓ
ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਦਿਹਾੜਾ ਉਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਜੁਗ ਪਲਟਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਹੋਈ ਵਰਸ਼ਾ
ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਸਮਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

□

ਨਾਇਤ

ਤੈਰੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਸੀ ਪਤਾ ਜਦੋਂ ਲਗਾ
ਅਕੀਦਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖਿਲੇ ਸੀ
ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਕੁਝ ਐਸੇ ਭਲੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸੀ
ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਤੂੰ ਮੌਲਾ
ਉਹ ਉਸੇ ਹੀ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਚੱਲੇ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਜੋ ਦੇਖੇ
ਉਹਨਾਂ ਨੇਕੀ ਦੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਸਿਲੇ ਸੀ
ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਹੱਬਤ, ਮੁਹੱਬਤ ਮੁਹੰਮਦ
ਨਾ ਨਫਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ
ਤੇਰੇ ਨਾਮਲੇਵਾ ਮਿਲੇ ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ
ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸੀ ਪਾਇਆ
ਮੁਹੰਮਦ, ਮੁਹੰਮਦ, ਮੁਹੰਮਦ, ਮੁਹੰਮਦ
ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਦੀ ਧੁੰਮ ਹਰ ਥਾਂ ਮਚੀ ਸੀ

ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
 ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮੀ ਸੀ
 ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਨ ਸੱਚੀ ਤੇਰੀ ਲਗੀ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ
 ਮੇਰੇ ਕੰਬਲੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੇਖੀ ਸ਼ਾਵੀ ਸੀ
 ਸ਼ਹਿਨਸਾਹ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਉਹਨਾਂ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੁਟਾਈ ਸੀ ਪੂੰਜੀ
 ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਉਹ ਕੌਨਾ ਸੀ ਮੌਲਾ
 ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਦੀ ਜਿਥੇ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗੂੰਜੀ
 ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਗਾਈ ਸੀ ਜਿਹੜੀ
 ਸ਼ਮਾਂ ਉਹ ਸਚਾਈ ਦੀ ਹੁਣ ਤਕ ਜਗੀ ਹੈ
 ਸਜਾਈ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਕਦੀ ਆਪ ਮੌਲਾ
 ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਉਹ ਮਹਿਫਲ ਸਜੀ ਹੈ
 ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਹੈ ਤੇਰੀ ਬਦੌਲਤ
 ਫੁੱਲਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਰਚੀ ਹੈ
 ਬਿਨਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਅਧੂਰਾ
 ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਜਚੀ ਹੈ
 ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਨਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਤੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ
 ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਜੋ ਚਲ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਮੌਲਾ
 ਤੂੰ ਆਪੇ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾਇਆ
 ਦੂਰੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਮੁਕਾਏ ਸੀ ਮੌਲਾ
 ਅੰਧੇਰੇ ਵਿਚ ਭਟਕੇ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ
 ਸਚਾਈ ਦਾ ਤੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
 ਤਰੀਕਾ ਸਹੀ ਤੂੰ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਦਸ ਕੇ
 ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜੀਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
 ਵਖੋ ਵਖ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ
 ਇਕੋ ਹੀ ਸਭ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ

ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸ ਦੀ ਸੀ ਹਿੰਮਤ
ਜੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਰੱਬ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
'ਕਿਦਾਰ' ਜੀਣਾ ਹੈ ਜੀਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ
ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
ਮੇਰੀ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ ਇਹ ਕੰਬਲੀ ਵਾਲੇ
ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਮੈਂ ਆਇਆ ਮੁਹੰਮਦ ।

□

ਨਾਇਤ

ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਹਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਰਾਮ ਦਾ ਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ
ਪਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਅਕੀਦਤ ਬੜੀ ਹੈ
ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਸਭ ਦੀ ਹੈ ਇਕ ਯਾਰੋ
ਵਖੋ ਵਖ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਪੜੀ ਹੈ
ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਹੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕੇ ਹਾਂ ਸਾਰੇ
ਬੇਸ਼ਕ ਭਾਵੇਂ ਅਜ ਟੁਟੀ ਲੜੀ ਹੈ
ਗਿਰਾ ਦੋ ਅਗਰ ਹੋ ਸਕੇ ਤੋਂ ਗਿਰਾ ਦੋ
ਨਫਰਤ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਜਿਹੜੀ ਖੜੀ ਹੈ
ਮੇਰਾ ਇਹ ਅਕੀਦਾ ਅਸੀਂ ਇਕ ਹਾਂ ਸਾਰੇ
ਇਕੋ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਮਕਾਂ ਹੈ
ਮੈਂ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਹਬ ਦਾ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਨਿਸ਼ਾਂ ਹੈ
ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਉਚੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਹਬ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ

ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾਇਆ
 ਜਿਹਨੇ ਆਸਰਾ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਿਆ ਸੀ
 ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦਿਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ
 ਭਲਾ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ
 ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜਾਵਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਸਦਕੇ
 ਜਿਹਨੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਸਿਲਾ ਸੀ
 ਜਿਹਦੀ ਮਹਿਕ ਯਾਰੇ ਅਜੇ ਤਕ ਹੈ ਆਉਂਦੀ
 ਜਿਹੜਾ ਫੁੱਲ ਸਭ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਖਿਲਾ ਸੀ
 ਬਣ ਕੇ ਸੀ ਰਹਿਬਰ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਆਏ
 ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪੁਚਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
 ਜਿਥੇ ਚੱਲ ਕੇ ਭੇਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲਭੇ
 ਸਚਾਈ ਦਾ ਉਹ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
 ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਸੀ ਉਹ ਦੂਰ ਹੋਏ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
 ਮੇਰੀ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ ਏ ਕੰਬਲੀ ਵਾਲੇ
 ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਮੈਂ ਆਇਆ ਮੁਹੰਮਦ
 ਤੂੰ ਫੁਬਦੇ ਹੋਏ ਬੇੜੇ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ
 ਮਿਹਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਇਕ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਰਦੇ
 ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੋਂ 'ਕਿਦਾਰ' ਗਿਆ ਕੋਈ ਨਾ ਖਾਲੀ
 ਮੇਰੀ ਵੀ ਝੋਲੀ ਮੁਰਾਦਾਂ ਨਾਲ ਭਰਦੇ ।

□

ਭਗਤ

ਭਗਵਾਨ ਤੇਰਾ ਭਗਤ ਜੋ ਮੱਥਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਟੇਕਦਾ
ਭਾਂਬੜ ਮਚਾ ਕੇ ਈਰਖਾ ਦਾ ਅੱਗ ਉਚਦੀ ਸੇਕਦਾ
ਭਿਲਕ ਲਗਾ ਲਾਲ ਹੈ ਪਰ ਖੂਨ ਚਿੱਟਾ ਹੋ ਗਿਆ
ਮਝਲਬੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਅਜ ਪਿਆਰ ਸਾਰਾ ਖੋ ਗਿਆ
ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਵੀ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਲੜਾਈਆਂ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਜੌਰ ਸਾਰਾ ਲਾ ਰਿਹਾ
ਤੇਰੀਆਂ ਵੀ ਅਜ ਦਾਤਾ ਵੰਡੀਆਂ ਹੈ ਪਾ ਰਿਹਾ
ਆਪਣੀ ਹੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਰੋਣਾ ਹੈ ਉਹ ਤੇ ਰੋ ਰਿਹਾ
ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕੁਝ ਪਾ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਖੋ ਰਿਹਾ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਕੇ ਕੋਲ ਤੇਰੇ ਆ ਰਿਹਾ
ਕੀ ਕੋਲ ਤੇਰੇ ਆ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਦੂਰ ਤੈਥੋਂ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਤੇਰੇ ਹੀ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਜੋ ਰਖਦਾ
ਤੇਰੀ ਖੁਦਾਈ ਨਾਲ ਜੋ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਕੀ ਦਸ ਤੈਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਹੈ
ਕੀ ਉਹ ਤੇਰਾ ਭਗਤ ਹੈ ਜਾਂ ਤੂੰ ਉਹਦਾ ਭਗਵਾਨ ਹੈਂ
ਤੈਨੂੰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਾਤਿਆ ਧੰਨੇ ਭਗਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਥੋੜ ਹੈ ।

□

ਕਵਿਤਾ

ਹੁਸਨ ਦੇ ਹੀਰੇ ਜੜ ਜੜ ਕੇ
ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿੰਗਾਰਦਾ ਸੀ
ਅਕਸ ਮੈਂ ਹਰ ਇਕ ਨਖਰੇ ਦਾ
ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਉਤਾਰਦਾ ਸੀ
ਮਹਿਕ ਪਿਆਰ ਦੀ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ
ਉਹਦੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਚਾਉਂਦਾ ਸੀ
ਕਚਕੌਲ ਬਣਾ ਕੇ ਅਖਾਂ ਦੇ
ਅਖਾਂ ਦੇ ਥਲੇ ਧਰਦਾ ਸੀ
ਝੁਲਦੇ ਹੋਏ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਮੈਂ ਹਾਸੇ ਸਾਰੇ ਭਰਦਾ ਸੀ
ਸ਼ਰਮ ਹਯਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਦਾ
ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਸੀ
ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸੁੰਦਰਤਾ ਇਕੱਠੀ
ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਯਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ

ਕਿਤੇ ਅੱਖ ਮਚੋਲੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ
 ਕਿਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦਾ ਛਾ ਜਾਣਾ
 ਕਿਤੇ ਦਿਨੇ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਰੰਗ ਯਾਰੋ
 ਇਕ ਪਲ ਦੇ ਵਿਚ ਵਟਾ ਜਾਣਾ
 ਕਿਤੇ ਚੰਨ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ
 ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਣ ਖਿਲਾਰਦਾ ਸੀ
 ਉਹ ਤਪਸ ਮਿਟਾ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੀ
 ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੀਨਾ ਠਾਰਦਾ ਸੀ
 ਕਿਤੇ ਕੋਇਲ ਕੂ ਕੂ ਕਰਦੀ ਸੀ
 ਕਿਤੇ ਮੌਰ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ
 ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਦੇਖ ਨਜ਼ਾਰੇ ਇਹ
 ਦਿਲ ਆਪ ਮੁਹਾਰਾ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ
 ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਦੋਂ
 ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਹੈ ਮਿਲ ਜਾਵੇ
 ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਿਆ ਉਸ ਦਾ ਫਿਰ
 ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਚ ਦਲ ਜਾਵੇ
 ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਆਹਾਂ ਦੀਆਂ
 ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਜਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ
 ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਜੋ ਹਸਦੀਆਂ ਸਨ
 ਉਹ ਸੂਰਤਾਂ ਅਜ ਮੁਰਝਾਈਆਂ ਨੇ
 ਜ਼ਾਲਮ ਤੇ ਹਤਿਆਰੇ ਅਜ
 ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਮਾਉਂਦੇ ਨੇ
 ਕਿਧਰੇ ਉਹ ਲਾਉਂਦੇ ਅੱਗਾਂ ਨੇ
 ਕਿਧਰੇ ਉਹ ਬੰਬ ਵਰਸਾਉਂਦੇ ਨੇ
 ਅਜ ਸਹਿਮੀ ਸਹਿਮੀ ਜਿੰਦੜੀ ਏ
 ਦਿਲ ਖੋਫ ਦੇ ਨਾਲ ਡਰਦਾ ਏ
 ਨਾ ਜੀਣ ਦੀ ਰਹੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਏ
 ਬਿਨ ਮੌਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਮਰਦਾ ਏ

ਅਜ ਖੂਨ ਚਿੱਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ
ਭਾਈ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭਾਈ ਏ
ਘਰ ਦੇ ਹੀ ਦੀਪਕ ਨੇ ਯਾਰੋ
ਅਜ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਏ
ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਐ ਯਾਰੋ
ਕਲਮ ਵੀ ਹੁਣ ਤੇ ਕੰਬਦੀ ਹੈ
ਬੋਲਣ ਦੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੈ
ਅਜ ਮੂੰਹ ਤੇ ਸਿਕਰੀ ਜੰਮਦੀ ਹੈ
ਅਜ ਜੋਰਾ ਵਰ ਦੇ ਹਥੋਂ ਪਈ
ਦੇਖ ਸ਼ਰਾਫਤ ਝੰਬਦੀ ਹੈ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਖੂਨੀ ਹਨੇਰੀ
ਯਾਰ ਮੇਰੇ ਕਦ ਖੰਮਦੀ ਹੈ
ਅਜ ਸ਼ਾਇਰ ਤੁਹਾਥੋਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ
ਉਹਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਪਿਆਰ ਦਿਓ
ਜਿਥੇ ਮਹਿਕ ਪਿਆਰ ਦੀ ਉਠੇ
ਉਹਨੂੰ ਐਸਾ ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਦਿਓ
ਉਹ ਨਾਲ ਯਕੀਨ ਦੇ ਲਿਖ ਸਕੇ
ਉਹਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫਿਰ ਇਤਬਾਰ ਦਿਓ
ਜਿਥੇ ਖਿੜਨ ਫੁੱਲ ਮਿਲਾਪਾਂ ਦੇ
ਉਹਨੂੰ ਐਸਾ ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਦਿਓ ।

□

ਖਿਆਲ

ਮਸਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਤਾ ਸੀ
ਜੁਲਫਾਂ ਦਾ ਕਰ ਕੇ ਛਾਇਆ ਸੀ
ਉਂਗਲ ਤੇ ਜੁਲਫਾਂ ਦੇ ਛਲੇ
ਲਿਪਟਾ ਕੇ ਮਨ ਪਰਚਾਇਆ ਸੀ
ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾਲ ਹੁਸਨ ਦੇ
ਦਿਲ ਆਪਣਾ ਭਰਮਾਇਆ ਸੀ
ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿਚ
ਕਦੀ ਆਪਣਾ ਆਪ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ
ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਕੁਝ ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ
ਖਿਆਲ ਜਦ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ
ਲਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਨਾਲ ਹੁਸਨ ਦੇ
ਤਦ ਪੱਲਾ ਸਰਕਾਇਆ ਸੀ
ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਬੱਚੇ
ਜੋ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

ਪੇਟ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ
 ਦਰ ਦਰ ਤੇ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੇ ਨੇ
 ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਲੋੜ ਤੁਹਾਡੀ
 ਕੰਮ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ
 ਵੱਡੇ ਹੋਕੇ ਉਹ ਯਾਰੋ
 ਬੂਟ ਤੁਹਾਡੇ ਚਮਕਾਉਂਦੇ ਨੇ
 ਉਹ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਬਣ ਸਕਦੇ ਨੇ
 ਘਾਟ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਏ
 ਐਸੀ ਕਿਹੜੀ ਕਮੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ
 ਰੱਬ ਨੇ ਪਾਈ ਜਿਹੜੀ ਏ
 ਕਿਹੜਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
 ਢਾਹ ਬੈਠੇ ਜੋ ਢੇਰੀ ਨੇ
 ਕਿਹੜੀ ਸੀ ਬੁਰਿਆਈ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ
 ਜੋ ਜੰਮਦੇ ਸਾਰ ਸਹੇੜੀ ਏ
 ਚੋਰ ਉੱਚਕਾ ਬਣ ਕੇ ਕਿਹੜਾ
 ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ 'ਚੋਂ ਆਉਂਦਾ ਏ
 ਜਿਸ ਸਾਂਚੇ ਵਿਚ ਢਾਲ ਦਿਓ
 ਉਹ ਵੈਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਏ
 ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਯਾਰੋ
 ਕਰੋ ਕੋਈ ਐਸਾ ਚਾਰਾ ਏ
 ਬਿਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ
 ਰਹੇ ਗਰੀਬ ਵਿਚਾਰਾ ਏ
 ਆਓ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ
 ਦੂਰ ਹਨੇਰਾ ਕਰ ਦੇਈਏ
 ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਾਲੀ ਝੋਲੀ ਨੂੰ
 ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਈਏ
 ਸੁਧਾਰ ਤਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
 ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬ ਲਚਾਰਾਂ ਦਾ
 ਐਲਾਨ ਮੁਫਤ ਤਾਲੀਮ ਦਾ ਹੋਵੇ
 ਹਰ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ।

□

ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਏ

ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਤਦ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਦਿਨ ਦਾ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜਦੋਂ
ਕੁਦਰਤ ਮੇਲ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਬਿੰਦੀ ਸੁਹਾਗ ਦੀ ਮੱਥੇ ਤੇ
ਸੂਰਜ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਦੱਬੀ ਕਹਾਣੀ ਫਿਰ
ਉਭਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਤਦ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਫਿਰ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਤਿੱਤਰ ਖੰਭੀ ਬੱਦਲੀ ਜਦ
ਅਸਮਾਨਾਂ ਤੇ ਛਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਸਤਰੰਗੀ ਮਾਲਾ ਧਰਤੀ ਜਦ
ਅੰਬਰ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੀ ਏ

ਘੁੰਡ ਚੁਕ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਬੱਦਲ ਦਾ
 ਜਦ ਸੈਨਤ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਏ
 ਜਦ ਸਰਦ ਹਵਾ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੀ
 ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਗਾਉਂਦੀ ਏ
 ਤਦ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
 ਫਿਰ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
 ਤਾਰੇ ਭਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ
 ਜਦ ਆਕੇ ਚੰਦ ਸਜਾਉਂਦਾ ਏ
 ਹਰ ਬੇਲੇ ਤੇ ਹਰ ਕੋਠੇ ਤੇ
 ਉਹ ਝਾਤੀ ਆਕੇ ਪਾਉਂਦਾ ਏ
 ਕਰਦਾ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ
 ਕੋਈ ਜੋੜਾ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਉਂਦਾ ਏ
 ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਛੱਡ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ
 ਜੋ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਏ
 ਜਦ ਚੰਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਉਹਨਾਂ ਤੇ
 ਕਿਰਣਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਬਰਸਾਉਂਦੀ ਏ
 ਤਦ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਏ
 ਫਿਰ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਏ
 ਲੰਬੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਜਦੋਂ
 ਮੁਕਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਏ
 ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਜਦੋਂ ਯਾਰੋ
 ਪਰ ਲਾਕੇ ਕਿਤੇ ਉਡ ਜਾਂਦੀ ਏ
 ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਮਾਰੀ ਜਦ ਕੋਈ
 ਗੀਤ ਵਿਯੋਗ ਦੇ ਗਾਉਂਦੀ ਏ
 ਤਦ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਏ
 ਤਦ ਯਾਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਏ ।

□

ਦਿਲ ਲਗੀ

ਪਿਆਰ ਦੇ ਹੁਣ ਨਾਂ ਤੋਂ
ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਕੁਝ ਹੋ ਗਈ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮੇਰੀ
ਯਾਰੋ ਜਦੋਂ ਦੀ ਖੋ ਗਈ
ਐਸਾ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਪੀਚਿਆ
ਕਿ ਰੱਤ ਸਾਰੀ 'ਚੋ ਗਈ
ਦਿਲ ਦੀ ਹਰ ਧੜਕਣ ਮੇਰੀ
ਦੁੱਖਾਂ ਗਮਾਂ ਨਾਲ ਛੋਹ ਗਈ
ਮੈਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣਾ
ਥੱਕਾ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਗਈ
ਉਸ ਦਿਲ ਲਗੀ ਸੀ ਸਮਝਿਆ
ਮੈਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾ ਲਈ
ਜਿਹਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਦੇ ਉਤੇ
ਫੁੱਲ ਸੀ ਮੈਂ ਚਾੜ੍ਹਦਾ

ਖੂਨ ਜਿਹਦੀ ਯਾਦ ਦਾ
ਤੁਬਕਾ ਸੀ ਇਕ ਇਕ ਨਾੜ ਦਾ
ਪ੍ਰਜਾ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਦੀ
ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਸੀ ਠਾਰਦਾ
ਉਹ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਸੀ ਆਉਂਦੀ
ਝਾਤੀ ਮੈਂ ਜਿਧਰ ਮਾਰਦਾ
ਤੜਫਦੀ ਅਜ ਰੂਹ ਮੇਰੀ
ਉਸ ਨੂੰ ਹੈ ਟੋਲਦੀ
ਖਤਮ ਹੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਹੁਣ ਲਾਸ਼ ਹੈ ਇਕ ਬੋਲਦੀ
ਹਰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ
ਐਸੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ
ਹੁਸਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ
ਮੱਥਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਟੇਕਿਆ
ਨਿੱਘ ਨਾ ਦਿਤਾ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਐਸਾ ਨਾ ਲੇਖ ਲੇਖਿਆ
ਆਪਣੇ ਹੱਡਾਂ ਦਾ ਬਾਲਣ
ਬਾਲ ਕੇ ਉਸ ਸੇਕਿਆ
ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ 'ਕਿਦਾਰ' ਨੇ
ਬਾਜ਼ੀ ਲਗਾਈ ਆਪਣੀ
ਮਰ ਕੇ ਯਾਰੋ ਆਪ ਹੀ
ਅਰਥੀ ਉਠਾਈ ਆਪਣੀ ।

□

ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ

ਮੈਂ ਹੱਸਿਆ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਹਸਾਇਆ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਮੈਂ ਰੋਇਆਂ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਰੁਆਇਆ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਮੈਂ ਉਹ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣ ਕੇ ਦਖਾਇਆ ਏ ਦੋਸਤ
ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਮੇਰੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਹੈ ਗੁਆਚੀ
ਅੰਧੇਰਾ ਮੇਰੇ ਹਰ ਤਰਫ ਛਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਉਹਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਮੈਂ ਤੇ ਹੋਇਆ ਦੀਵਾਨਾ
ਉਹ ਐਸਾ ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਗਮ ਲਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਉਹਦੀ ਭਾਲ ਅੰਦਰ ਨੇ ਹਾਸੇ ਗੁਆਚੇ
ਪਰ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੋਣਾ ਬੜਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਮੈਂ ਭੁਲਣਾ ਵੀ ਚਾਹਵਾਂ ਤੇ ਭੁਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਜਾਦੂ ਉਹ ਸਿਰ ਪਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਹ ਹਾਲਤ ਮੇਰੀ ਰੋਈ ਉਦੋਂ ਦੀ ਯਾਰੋ
ਜਦੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਭੁਲਾਇਆ ਕਿਸੇ ਨੇ

ਮੈਂ ਹੱਸਿਆਂ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਹਸਾਇਆ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਮੈਂ ਰੋਇਆ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਰੁਆਇਆ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਮੇਰਾ ਇਸ਼ਕ ਹਾਏ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾ ਹੋਇਆ
ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੇ ਬੇਸ਼ਕ ਕਈ ਸਾਲ ਯਾਰੋ
ਨਾ ਮਰਿਆ ਨਾ ਇਸ ਉਤੇ ਆਇਆ ਬੁੜਾਪਾ
ਇਹ ਪਕਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਮਰ ਨਾਲ ਯਾਰੋ
ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ ਬਣਿਆ
ਇਸ ਪਲ ਖਲ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਹੈ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਯਾਰੋ
'ਕਿਦਾਰ' ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਜੇ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਰਹਿਣਾ
ਕਰੋ ਪਿਆਰ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਰ ਯਾਰੋ
ਜਿਸ ਡਾਲ ਤੇ ਹੈ ਫੁੱਲ ਖਿਲਦਾ
ਉਸੇ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਖਾਰ ਯਾਰੋ ।

□

ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਪਲ

ਇਕ ਇਕ ਪਲ ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਜਾਨ ਮੇਰੀ
ਮੈਨੂੰ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਇਕ ਇਕ ਸਾਲ ਕਰਕੇ
ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ
ਇਵੇਂ ਜਾਏਂਗਾ ਮੇਰਾ ਤੂੰ ਹਾਲ ਕਰਕੇ
ਕਿਥੇ ਗਏ ਉਹ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਚੰਨਾਂ
ਜਿਹੜੇ ਗਿਆ ਸੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਰਕੇ
ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਮੇਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਧਰੇ
ਜਿਉਂਦੀ ਰਹੀ ਮੈਂ ਇਹੋ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ
ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਸਨ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਦੀ ਚੰਨਾਂ
ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰਖਦਾ ਸੀ
ਲਗ ਜਾਏ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਿਧਰੇ
ਪਰਦਾ ਪਲਕਾਂ ਦਾ ਪਾਕੇ ਢਕਦਾ ਸੀ
ਹੁਣ ਤੇ ਕੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਹੋਈ ਹੋਲੀ
ਲੋਕੀ ਹਸਦੇ ਤਕ ਕੇ ਹਾਲ ਮੇਰਾ

ਐਸਾ ਤੀਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ
ਦੁਖਾਂ ਵਿਚ ਬਿੱਜਾ ਵਾਲ ਵਾਲ ਮੇਰਾ
ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਮੈਂ ਮੋਈ ਹਾਂ ਜੱਗ ਉਤੇ
ਐਸਾ ਰਖਿਆ ਚੰਨਾਂ ਖਿਆਲ ਮੇਰਾ
ਪਰ ਤੇਰੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਕੋਸਿਆ ਨਾ
ਸ਼ਿਕਵਾ ਰਿਹਾ ਸਦਾ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਮੇਰਾ
ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਚੰਨਾਂ ਤੂੰ ਮਾਲਕ
ਤੂੰ ਹੀ ਜਿੰਦ ਤੇ ਤੂੰ ਹੀ ਜਾਨ ਮੇਰੀ
ਬੁਰਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਨੂੰ 'ਕਿਦਾਰ' ਆਖਾਂ
ਇਹੋ ਜਲ ਨਾ ਜਾਏ ਜ਼ੁਬਾਨ ਮੇਰੀ ।

□

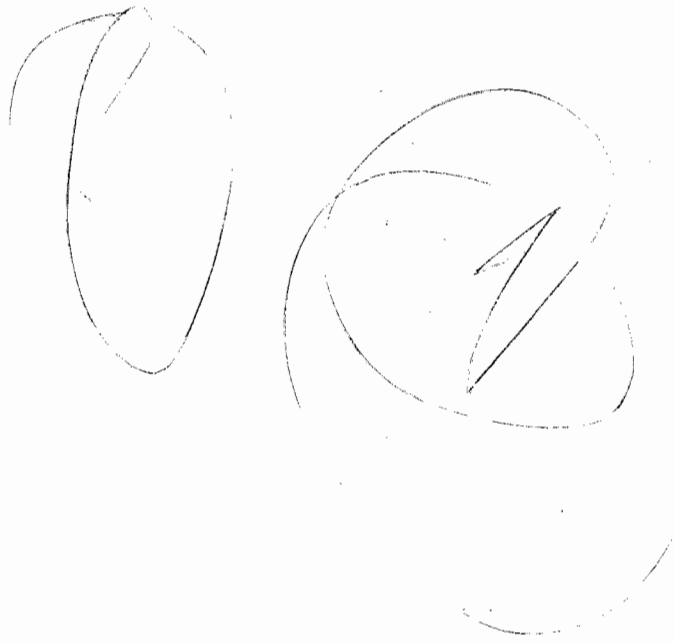
ਦੀਦ ਦੀ ਸਿੱਕ

ਕੰਡਿਆਲੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਉਮਰ ਸਾਰੀ
ਪੈਰ ਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਲਏ ਪਰੇ ਯਾਰੋ
ਫਿਰ ਵੀ ਫੁੱਲ ਨਾ ਹੋਏ ਨਸੀਬ ਸਾਨੂੰ
ਝੰਡਾ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਧਰੇ ਯਾਰੋ
ਬੁਨੇਵੇ ਵਿਚ ਰਹੇ ਏਸੇ ਹੀ ਆਸ ਅੰਦਰ
ਕਿਤੇ ਖਿਆਰ ਦੀ ਮਿਲੇਗੀ ਲੋ ਯਾਰੋ
ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਆਖਰੀ ਘੜੀ ਆਈ
ਆਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਏ ਖਲੋ ਯਾਰੋ
ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤਰਸਦੇ ਸੀ
ਹੁਣ ਤੇ ਮੌਤ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਤਰਸਾਉਣ ਲਗੀ
ਹਸਰਤ ਦੀਦ ਦੀ ਰਹੀ ਜੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ
ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਣ ਲਗੀ
ਕੀ ਪੁਛ ਦਾ ਏ ਤੈਥੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋਕੇ
ਵੈਕਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਏ

ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸੀਂ ਪੱਥਰ
 ਹਰ ਮੌੜ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰਿਆ ਏ
 ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਰਖ ਕੇ ਵਿਚ ਸੀਨੇ
 ਆਹਾਂ ਹੁੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰਿਆ ਏ
 ਤੇਰੇ ਰੂਪ ਦਾ ਲੈ ਕੇ ਅਕਸ ਅਸੀਂ
 ਦਿਲ ਦੀ ਝੀਲ ਦੇ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਏ
 ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕੀ ਹੈ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ
 ਤੇ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਯਾਰੋ
 ਪਰ 'ਕੱਲੋਪਣ' 'ਚ ਜਦੋਂ ਉਦਾਸ ਹੋਵਾਂ
 ਉਦੋਂ ਸਾਥ ਕੋਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਆਣ ਯਾਰੋ
 ਦਿਲ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਮਝਾ ਕੇ ਰਖਿਆ ਸੀ
 ਕਸਮ ਅਣਖ ਦੀ ਇਹਨੂੰ ਸੀ ਪਾ ਦਿਤੀ
 ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਕੈਸ ਤੇ ਸੀ ਪਾਗਲ
 ਜਿਹਨੇ ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਜਾਨ ਗੁਆ ਦਿਤੀ
 ਨਿਰਾ ਘਾਟਾ ਹੀ ਘਾਟਾ ਇਸ ਵਣਜ ਅੰਦਰ
 ਇਹੋ ਗੱਲ ਵੀ ਇਹਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦਿਤੀ
 ਇਹਦੇ ਦਰ ਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕਦਮ ਰੁਕ ਗਏ
 ਬਿਨਾ ਸੋਚਿਉਂ ਅਲਖ ਜਗਾ ਦਿਤੀ
 ਝੱਲੀ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਸਾਰੇ ਦੁਖ ਉਹਦੇ
 ਦੇ ਦਿਤੀ ਅਸੀਸ ਵਿਚ ਜਾਨ ਯਾਰੋ
 ਦੂਜੇ ਲਈ 'ਕਿਦਾਰ' ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣਾ
 ਇਹੋ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਹੈ ਇਮਾਨ ਯਾਰੋ ।

□

ਗੁਥੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ

ਗੁਥੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਐਸੀ ਉਲਝ ਗਈ ਹੈ
ਲਭਦਾ ਸਿਰਾ ਨਾ ਢੂੰਡ ਕੇ ਖਪ ਗਈ ਹਾਂ
ਕਿਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਕਿਥੇ ਖਤਮ ਹੋਣੀ
ਗਈ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਂ ਟਪ ਗਈ ਹਾਂ
ਮੰਜ਼ਿਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਈ ਨਾ ਪਾਸ ਮੇਰੇ
ਦੌੜ ਦੌੜ ਕੇ ਮੈਂ ਤੇ ਹੱਫ ਗਈ ਹਾਂ
ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਮਾਰਦੀ ਸੀ ਮੈਂ ਵੀ ਕਦੀ ਅੜੀਓ
ਹੁਣ ਤੇ ਵਕਤ ਦੀ ਪੂੜ ਨਾਲ ਫੁੱਪ ਗਈ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਘੜੀ ਆਈ
ਹੁਣ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਨਜ਼ਾਤ ਮੈਨੂੰ
ਪਰ ਬੀਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣ ਗਈ ਜ਼ਹਿਰ ਮੇਰੀ
ਜਿਹੜੀ ਲਗੀ ਸੀ ਆਬੋਹਿਆਤ ਮੈਨੂੰ
ਸੈਚਾਂ ਸੋਚਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਉਮਰ ਸਾਰੀ
ਨਾ ਮੈਂ ਆਰ ਲਗੀ ਨਾ ਮੈਂ ਪਾਰ ਲਗੀ

ਸ਼ਾਮ ਆਈ ਬੁੜਾਪੇ ਦੀ ਜਦੋਂ ਸਿਰ ਤੇ
ਉਹਦੇ ਸਫਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਤਿਆਰ ਲਗੀ
ਅਸਲ ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰਾਹ ਹੈ ਸੀ
ਮੁਕਿਆ ਪੰਧ ਤੇ ਕਰਨ ਵਿਚਾਰ ਲਗੀ
ਬੀਤ ਗਏ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ
ਨੀ ਮੈਂ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਨ ਸਿੰਗਾਰ ਲਗੀ
ਸਹਾਰਾ ਲੈਕੇ ਤੇਰੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦਾ
ਗੁਨਾਹ ਕਰਨ ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਲਗੀ
ਧੋਣ ਵਾਸਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਹਥ ਅੜੀਓ
ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਮੈਂ ਕਰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਲਗੀ ।

□

ਦੀਵਾਨਾਪਨ

ਮੁਕੱਦਰ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਜੇ ਰੋਣਾ ਹੀ ਲਿਖਿਆ
ਤੇਰੀ ਬੇਵਛਾਈ ਦਾ ਕਾਹਦਾ ਗਿਲਾ ਹੈ
ਇਹ ਹੰਝੂ ਇਹ ਆਹਾਂ ਵਿਚ ਘੁਲ ਘੁਲ ਕੇ ਮਰਨਾ
ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਿਲਾ ਹੈ
ਤੇਰੇ ਚਾਹਣ ਦੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹਸਰਤ ਸੀ ਰਖੀ
ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸਿਲਾ ਹੈ
ਮੇਰੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਜਾਂ ਸੀ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ
ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਗੁਨਚਾ ਨਾ ਤਾਹੀਓਂ ਖਿਲਾ ਹੈ
ਸੁਲਗਦੀ ਰਹੀ ਅਗ ਸੀਨੇ 'ਚ ਐਸੀ
ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਤਪਸ ਵਿਚ ਖੁਦ ਜਲ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਲਭਦਾ ਹੋਇਆ ਤੈਨੂੰ ਐਸਾ ਗੁਆਚਾ
ਕਿ ਦੁਖਾਂ ਤੇ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਤੇਰੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ
ਤੇਰੇ ਉਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਜੰਨਤ ਫਿਦਾ ਹੈ

ਮੇਰਾ ਹਰ ਕਦਮ ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਉਤੇ ਉਠੇ,
ਫਿਰ ਕੌਣ ਆਖੇ ਤੂੰ ਮੈਥੋਂ ਜੁਦਾ ਹੈਂ
ਉਰਾ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਮੈਂ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦਾ
ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਬਸ ਤੂੰ ਹੀ ਖੁਦਾ ਹੈਂ
ਬੜਾ ਠੀ ਮਜ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਝਾਨਗੀ ਵਿਚ
ਲੌਕੀਂ ਕਹਿਣੇ ਮੈਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੁਦਾ ਹੈ
ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕੀ ਹਾਲ ਮੇਰਾ
ਪਤਾ ਤੈਨੂੰ ਲਗੇ ਨਾ ਮੇਰੀ ਦੁਆ ਹੈ
ਤੇਰਾ ਦਰਦ ਦਿਲ ਦੀ ਦਵਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ
ਚੁਣ ਰਾਜ਼ੀ ਹਾਂ ਓਸ ਵਿਚ ਜੋ ਤੇਰੀ ਰਜ਼ਾ ਹੈ ।

ਜ਼ੋਰਾਵਰ

ਰਾਤ ਆਉਣ ਦੀ ਕੌਣ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ
ਲੌਕੀਂ ਦਿਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ
ਬਾਤ ਬਣਦੀ ਬੇਸ਼ਕ ਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ
ਬਦੇ ਬਦੀ ਉਹ ਬਾਤ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ
ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ ਖਿਆਲ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਹੜੇ
ਲੌਕੀਂ ਹਮ ਖਿਆਲ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ
ਬਿਨਾਂ ਮਰਜ਼ੀਓਂ ਚਲ ਕੇ ਕੌਲ ਆਵੇ
ਲੌਕੀਂ ਐਸੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ
ਰੰਗ ਰੂਪ ਸਭ ਓਸ ਦਾ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ
ਆਪਣੇ ਸਾਂਚੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਾਲ ਲੈਂਦੇ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ 'ਕਿਦਾਰ' ਫਿਰ ਕੰਮ ਕਿਹੜਾ
ਜਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ।

□

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਝਰਨੇ

ਕਸਕੋਲ ਬਣਾ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ
ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਥਲੇ ਧਰ ਲਏ ਸੀ
ਫੁਲਦੇ ਹੋਏ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ
ਮੈਂ ਹਾਸੇ ਸਾਰੇ ਭਰ ਲਏ ਸੀ
ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਨੈਣ ਮੇਰੇ
ਸੱਕੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਪੈ ਗਏ ਸੀ
ਇਕ ਬੂੰਦ ਦੀਦ ਦੀ ਲਭੀ ਨਾ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤਰਸਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸੀ
ਸਿਤਾਰੇ ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ
ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਉਚਾ ਲੈ ਗਏ ਸੀ
ਉਹਦੇ ਆਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਝਰਨੇ ਵਹਿ ਗਏ ਸੀ
ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮਾਰੂਥਲ ਹੋਵੇ
ਇਹ ਨਕਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਸੀ

ਉਡੀਕ ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ ਬੈਠਾਂ
ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਯਾਰੋ ਕਰਦਾ ਸੀ
ਉਹਦੇ ਫਿਰ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ
ਕੁਝ ਐਸਾ ਜਾਦੂ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਿਰ ਕਿਰ ਕੇ ਉਹਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ
ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਵਿਹੜਾ ਭਰਿਆ ਸੀ ।

□

ਪੁੰਨ ਪਾਪ

ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿੱਤ ਮੇਰੀ
ਤੇਰੇ ਭੁੱਲਣ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ੀ ਹੀ ਮਾਤ ਹੁੰਦੀ
ਤੇਰੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਦਿਨ ਮੈਂਨੂੰ
ਤੇਰੇ ਰੁਸਣ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਤੇ ਰਾਤ ਹੁੰਦੀ
ਦੇਖ ਲਵਾਂ ਜੋ ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ ਅੰਦਰ
ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਲਈ ਬਰਸਾਤ ਹੁੰਦੀ
ਤੇਰੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਝੜਕ ਗੋਰੀ
ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਸੁਗਾਤ ਹੁੰਦੀ
ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਵਸੀ ਹੋਈ ਏ
ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਮੈਂਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਅੜੀਏ
ਚਾਹੇ ਪੁੰਨ ਕਹਿ ਲੈ ਚਾਹੇ ਪਾਪ ਕਹਿ ਲੈ
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹੈ ਮੈਂਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅੜੀਏ ।

□

ਆਸ

ਜੱਚੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਅਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ
ਖਿੱਚੀ ਆਵੇਗੀ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਦਿਨ
ਖਾਲੀ ਦਿਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂਦੀ
ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਮੇਰੀ ਪੁਕਾਰ ਇਕ ਦਿਨ
ਦਿਲ ਧੜਕਦਾ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ
ਇਹ ਤੇ ਹੋਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਨਸ਼ਾਰ ਇਕ ਦਿਨ
ਬਿਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਜੁਦਾਈ ਵੀ ਸਦਾ ਰਹਿੰਦੀ
ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਆਉਂਦੀ ਬਹਾਰ ਇਕ ਦਿਨ
ਇਕ ਦਿਨ ਮਿਲੇਗਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜ਼ਰੂਰ ਮੇਰਾ
ਇਹ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਮੈਨੂੰ
ਉਹਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਉਮਰ 'ਕਿਦਾਰ' ਬੀਤੀ
ਘਰ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ ਆਸ ਮੈਨੂੰ ।

ਕੁਰਬਾਨੀ

ਖੁਸ਼ਬੂ ਏਵੇਂ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਏ
ਤਾਂਈਓਂ ਤਾਂ ਦੇਖੋ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ
ਕੰਡਿਆਂ ਵਿਚ ਪਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਏ
ਖੋਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ
ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਗਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਏ
ਕੁੰਦਨ ਬਣਨਾ ਕੋਈ ਖੋਲ੍ਹ ਨਹੀਂ
ਅੱਗ ਦੇ ਵਿਚ ਜਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਏ
ਦਿਲਬਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਮਿਲਣਾ ਏ
ਉਹ ਸੋਚਾਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ
ਠਿੱਲ ਜਾਂਦੇ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਦੇ ਉਹ
ਕੋਈ ਕੱਚਾ ਪੱਕਾ ਵੇਖਦੇ ਨਹੀਂ ।

□

ਸ਼ੈਤਾਨ

ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦਾ
ਜੇ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਉਹਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਨਾ ਸਮਝੋ
ਕੋਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਜੇ ਨਾਂ ਲੈਕੇ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ
ਮਿਟਾਵੇ ਹਵਸ ਆਪਣੀ ਨੂੰ
ਉਹ ਆਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਸੱਚਾ
ਕੋਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਜੇ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿ ਕੇ ਖੁਦ ਆਪ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਭੁਖ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇ
ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਯਾਰੋ
ਕੋਈ ਭਗਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਜੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਭੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਾ
ਪਰ ਹਸਰਤ ਦੇਣ ਦੀ ਰਖੇ
ਉਹਨੂੰ ਕੰਗਾਲ ਨਾ ਸਮਝੋ
ਕੋਈ ਧੰਨਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਏ ।

□

ਭੁਲੇਖਾ

ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਤੇ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਉਏ
ਭੰਵਰੇ ਵਾਂਗ ਨਾ ਭਉਂ ਤੂੰ ਕਲੀ ਨਹੀਂ ਇਹ
ਤੇਰੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਸਾਰ ਇਹ ਕੀ ਜਾਣੇ
ਆਪੂੰ ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਲੀ ਨਹੀਂ ਇਹ
ਰੰਗ ਰੂਪ ਝੂਠਾ ਜਾਨੀ ਜਾਨ ਇਹਦਾ
ਸਚੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਂਚੇ ਵਿਚ ਢਲੀ ਨਹੀਂ ਇਹ
ਕਸੋਟੀ ਅਕਲ ਦੀ ਲੈ ਕੇ 'ਕਿਦਾਰ' ਪਰਖੀ
ਰੋਲਡ ਗੋਲਡ ਹੈ ਸੋਨੇ ਦੀ ਡਲੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ।

ਧਰਮ ਖਤਰੇ ਵਿਚ

ਧਰਮ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਇਹਦੇ ਬਚਾਓ ਵਾਸਤੇ
ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਚੱਖਟ ਤੇ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਇਨਸਾਨ ਹੈ
ਆਦਮੀ ਔਰਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ
ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਬਲੀਦਾਨ ਹੈ
ਕੁਝ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਲੋਕ ਜੋ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਮਗਰੂਰ ਸਨ
ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਏਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਹੈਵਾਨ ਹੈ
ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ
ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਾ ਉਹ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ
ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਦਸਾਂ ਦੋਸਤੋਂ
ਸਹਿਮੇ ਸਹਿਮੇ ਚਿਹਰੇ ਲਗਣ ਮੁੱਠੀ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਨ ਹੈ
ਐ ਖੁਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੁਣ
ਆਦਮੀ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੈ
ਕਿਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਮੜ੍ਹੀਏ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ਯਾਰੋ ਕਸੂਰ
ਦੋ ਪੁੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਦਾ ਮਿਟ ਰਿਹਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ।

□

ਆਦਮੀ

ਲੈਕੇ ਦੌਲਤ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਪਰਖਦੇ
ਆਦਮੀ ਅੱਜ ਆਦਮੀ ਦੀ ਭੁਲਿਆ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ
ਐ ਮੇਰੇ ਲੇਖਕ ਭਰਾਓ ਵਾਸਤਾ ਹੈ ਕਲਮ ਦਾ
ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸਬਕ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕੋਈ ਨਾਦਾਨ ਹੈ
ਦੂਜੇ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ 'ਕਿਦਾਰ' ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ
ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਆਦਮੀ ਮਹਾਨ ਹੈ ।

□

ਕਾਸ਼ਨੀ ਅੱਖਾਂ

ਇਕ ਕਾਸ਼ਨੀ ਉਹਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੰਗਤ
ਉਹਦੇ ਉਤੇ ਹਾਏ ਕਜਲੇ ਦੀ ਧਾਰੀ
ਉਹ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ ਹਾਏ ਪੁਟਿਆ ਗਿਆ
ਜਿਹਦੇ ਉਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਰਾ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ
ਤਸ਼ਬੀਹ ਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕੀਹਦੇ ਨਾਲ ਉਹਦੀ
ਲਭੀ ਕਲੀ ਨਾ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਚਮਨ ਦੀ
ਚਿਲਮ 'ਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਲਾਟ ਸੁਲਫੇ ਦੀ ਨਿਕਲੇ
ਬੱਸ ਐਸੀ ਹੀ ਰੰਗਤ ਸੀ ਉਹਦੇ ਬਦਨ ਦੀ
ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸ਼ਰਾਬੀ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਸਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਸੀ ਕੀਤੇ
ਛਲਕਦੇ ਹੋਏ ਜਾਮ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਉਹਦੇ
ਕਿਸੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕਿਸੇ ਚੋਰੀ ਸੀ ਪੀਤੇ ।

ਹੁਸਨ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ

ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਉਹਦੀ ਬਿੰਦੀ ਦੀਆਂ
ਕੁਝ ਐਸਾ ਰੰਗ ਜਮਾਉਂਦੀਆਂ ਸੀ
ਛਣ ਛਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਪੱਤਿਆਂ 'ਚੋਂ
ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸੀ
ਝਲਕ ਝਲਕ ਦੀ ਇਵੇਂ ਜਾਪੇ
ਜੋ ਨੱਕ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ
ਤਾਲਾ ਜਿਵੇਂ ਹੁਸਨ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ
ਉਸ ਹੁਸਨ ਪਰੀ ਨੇ ਲਾਇਆ ਸੀ
ਕੀ ਦਸਾਂ ਨਾਜ਼ਕਪਣ ਉਹਦਾ
ਜਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਣ ਖਲੋ ਜਾਵੇ
ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਨਾ ਸਹਿ ਸਕੇ
ਉਹ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਚੌਹਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਗੱਲ ਕੀ ਉਹ ਹੁਸਨਾਂ ਦੀ ਦੇਵੀ
ਪੈਰ ਵੀ ਜਿਥੇ ਧਰਦੀ ਸੀ
ਉਹ ਥਾਂ ਚੰਦਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ
ਤੇ ਨਾਲ ਮਹਿਕ ਦੇ ਭਰਦੀ ਸੀ ।

□

ਬੇਬਸ

ਉਸ ਨੀਲੀ ਗਹਿਰੀ ਝੀਲ ਦਾ
ਜਿਸ ਦਾ ਬੜਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੀ
ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ
ਧਾਰੋ ਨਾ ਕੀਤਾ ਪਾਰ ਸੀ
ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਬੇਬਸ ਹੋ ਕੇ ਰਹੀ ਹੈ
ਇਕ ਚੁਲ੍ਹੂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ
ਅਜ ਆਪ ਡੁਬੀ ਪਈ ਹੈ ।

ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਸੌਮੇ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਦਮ
ਪਿਆਰ ਛਲਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ
ਖਿਲਦੇ ਹੋਏ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ
ਜਿਥੋਂ ਝਲਕਾਰਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ
ਥੱਕੇ ਥੱਕੇ ਸਾਹਾਂ ਦਾ
ਜਿਥੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ
ਬੰਝਲ ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਜਿਥੇ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਸਾਗਰ ਵਹਿੰਦਾ ਸੀ
'ਕਿਦਾਰ' ਉਹ ਕਜਲਾਈਆਂ ਅੱਖਾਂ
ਕਿਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵੱਲ ਚਲ ਗਈਆਂ
ਫੁਟ ਪਏ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਸੌਮੇ
ਖਰ ਖਰ ਕੇ ਸਭ ਗਲ ਗਈਆਂ ।

ਵੇਲਾ

ਧੁੱਪ ਸੇਕਦਾ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵੀਂ
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਮਝਾਵਾਂ
ਉਠ ਕੁਝ ਕਿਰਤ ਕਮਾ ਲੈ ਬੰਦਿਆ
ਢਲ ਚਲਿਆ ਪਰਛਾਵਾਂ
ਵੇਲਾ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਜੇ ਹੱਥੋਂ
ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਮੁੜ ਕੇ ਆਉਣਾ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਰਹੇਗਾ ਤੈਨੂੰ
ਯਾਰ ਮੇਰੇ ਪਛਤਾਉਣਾ
ਵੇਲੇ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ
ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਨੂੰ ਭਾਏ
ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ
ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਏ ।

□

ਵਿਛੋੜਾ

ਯਾਰ ਹਾਸਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ
ਕੋਨਾ ਕੋਨਾ ਉਮੀਦਾਂ ਦਾ ਫੋਲਿਆ ਮੈਂ
ਲਭਿਆ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਉਹ ਯਾਰੋ
ਹੰਝੂਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਲਿਆ ਮੈਂ
ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਸੀ ਦਰਦ ਛੁਪਾ ਲੀਤਾ
ਭੇਤ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਕਦੀ ਨਾ ਖੋਲਿਆ ਮੈਂ
ਰੁਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਉਮਰ ਸਾਰੀ
ਮੰਦਾ ਯਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਕਦੀ ਬੋਲਿਆ ਮੈਂ
ਉਹਦਾ ਵਿਛੋੜਣਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਦੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੀ ਜਾਨ ਕੁਰਲਾਣ ਲਗੀ
ਸੁੰਨੇ ਸੁੰਨੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਦਿਨ ਮੇਰੇ
ਭਿਰਹਾਈ ਰਾਤ ਸੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਗੀ ।

□

ਪਿਆਰ ਅਮਰ ਹੈ

ਵਕਦ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬੇਸ਼ਕ ਅਜ
ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਏ
ਖੰਡਰਾਤ ਖੜੇ ਜੋ ਯਾਦਾਂ ਦੇ
ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚੇਣ ਗਵਾਹੀ ਏ
ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਜਿਹਨੇ
ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਈ ਏ
ਉਹ ਅਮਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦਾ ਏ
ਉਹਨੂੰ ਮੌਤ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਏ ।

□

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਲੱਖਾਂਪਤੀ ਹੋਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਖਾਤਰ
ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ੀਬਤ ਉਠਾਈ ਉਨ੍ਹੇ
ਭੋਗ ਭੋਗੇ ਨਾ ਘਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ
ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਲੁਟਾਈ ਉਨ੍ਹੇ
ਸੱਚ ਦਿਲੋਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾ ਕੇ
ਫ਼ੂਤ ਛਾਤ ਸਭ ਦਿਲੋਂ ਮਿਟਾਈ ਉਨ੍ਹੇ
ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਹੋਏ ਨੇ ਇਕ ਸਾਰੇ
ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਈ ਮਿਟਾਈ ਉਨ੍ਹੇ
ਚੜ੍ਹਿਆ ਵਾਂਸੀ ਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਕੋਈ ਖਾ ਮੌਇਆ
ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਨਾ ਮੌਤ ਦੇ ਦਿਨ ਮੌਇਆ
ਤਾਈਓਂ ਬਾਪੂ ਤਰੰਗੇ ਦੀ ਲਾਜ ਖਾਤਰ
ਸੀਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਮੌਇਆ ।

□

ਦੀਵਾਲੀ

ਆਸਾਂ ਦਾ ਦੀਪ ਜਲਾਇਆ
ਕਿਤੇ ਨਾ ਬੁਝਣੇ ਪਾਏ
ਦੇਖ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਧਿਆਰਾ
ਫੈਰ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਛਾਏ
ਦਿਲ ਡਰਦਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸੱਜਣਾ
ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਨਾ ਆਇਆ
ਇਸ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਕਿਧਰੇ
ਰੂਪ ਬਦਲ ਨਾ ਜਾਏ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਆਈ
ਘਰ ਘਰ ਦੀਪ ਜਲਾਓ
ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਇਥੇ
ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੰਗਲ ਗਾਓ
ਦੈਖੋ ਕੋਈ ਗਮ ਦਾ ਮਾਰਾ
ਰਹੇ ਨਾ ਵਿਚ ਹਨੇਰੇ
ਫੜ ਕੇ ਬਾਂਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ
ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ ।

ਗਜ਼ਲ

ਗੁਨਾਹ ਸੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਪਿਆਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ।
ਗੁਨਾਹ ਮੇਰਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ।
ਬੜਾ ਮਾਯੂਸ ਹੋਕੇ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੋਂ ਮੁੜਿਆ ਹਾਂ,
ਇਰਾਦਾ ਜਾਣਦਾ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਵਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ।
ਅਸੀਂ ਤੇ ਮਰ ਗਏ ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਤੇ ਹੋ ਗਏ ਉਹਦੇ,
ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਜੇ ਕੋਈ ਦੋ ਚਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ।
ਸੂਲੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਇਸ ਜ਼ਾਲਮ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੇ,
ਕੋਈ ਮਨਸੂਰ ਜੋਕਰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ।
ਮੈਂ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀ ਸੀ ਐ ਯਾਰੋ,
ਖਹਿਚਾਨਣ ਤੋਂ ਹੀ 'ਕਿਦਾਰ' ਨੂੰ ਜਦ ਉਹ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਬੈਠਾ ।

ਗਜ਼ਲ

ਇਕ ਪਲ ਦੇ ਪਲ ਦਾ ਸਾਥ ਤੇਰਾ ਹਾਏ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰਾ ਸੀ ।
ਦਿਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਦਾ ਸੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਸਹਾਰਾ ਸੀ ।
ਸਾਥ ਤੇਰਾ ਜਦ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ,
ਫਿਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੁਰਨ ਲੱਗਾ ਰਾਹੀ ਜੋ ਥੱਕਿਆ ਹਾਰਾ ਸੀ ।
ਬਣ ਕੇ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਪਿਆਰ ਮੇਰਾ ਬਦਨਾਮ ਨਾ ਤੈਨੂੰ ਕਰ ਦੇਵੇ,
ਅਸੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਤੇਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੀਤਾ ਦੂਰ ਕਿਨਾਰਾ ਸੀ ।
ਤੇਰਾ ਮਿਲਣਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਭਲਾ ਇਹ ਲੋਕੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਰ ਸਕਦੇ,
ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਵੀ ਆਏ ਜੁਬਾਨ ਉੱਤੇ ਜੋ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਗਵਾਰਾ ਸੀ ।
ਅਰਮਾਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਸੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ,
'ਕਿਦਾਰ' ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਲਿਆ ਨਾ ਯਾਰੋ ਚਾਰਾ ਸੀ ।

□

ਗੋਜ਼ਲੋ

ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਤਨ ਦਾ ਦੀਪ ਜਲਾਇਆ ਸੀ ।
ਤੈਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਪਲੀਆਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ।
ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਝੰਮ ਕੇ ਅੱਜ ਪਿੰਡਾ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਲੀਤਾ,
ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਫੁੱਲ ਯਾਰੋ ਮੁਸਕਾਇਆ ਸੀ ।
ਤੋੜ ਕੇ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਦ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਮਸਲ ਦਿੱਤਾ,
ਮੈਂ ਚੁੱਕ ਉਹਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਝਾੜ ਕੇ ਸੀਨੋ ਲਾਇਆ ਸੀ ।
ਦੋਸ ਮੇਰਾ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਇਕ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ,
ਮਾਰ ਕੇ ਠੰਹਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੋਲ ਤੇਰੇ ਝਟ ਆਇਆ ਸੀ ।
ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਸੀ ਜਦ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਲਗਦੀ ਸੀ,
ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਆਪ ਵੀ ਕੁਲ ਬੈਠੇ ਸੀਸ਼ਾ ਜਦ ਕਿਸੇ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ।
ਗੰਮ ਦੇ ਮਾਰੇ ਨੇ ਵੀ ਆਖਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਯਾਰ ਬਿਤਾਈ ਸੀ,
ਨੈਗਮਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਆਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਦਿਲ ਦੀ ਤਾਰ ਤੇ ਗਾਇਆ ਸੀ ।
'ਕਿਦਾਰ' ਸੁਹਾਣੇ ਦਿਨ ਉਹ ਯਾਦ ਅਜੇ ਤਕ ਆਉਂਦੇ ਨੇ,
ਫੁੱਪ ਵਿਚ ਦੇਖ ਕੇ ਜਦ ਮੈਂਨੂੰ ਜੁਲਫਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸਾਇਆ ਸੀ ।

□

ਗਜ਼ਲ

ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਜੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਸੀਂ ਸਬਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ।
ਸਾਰਾ ਦੋਸ਼ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਿਸਮਤ ਤੇ ਧਰ ਲਿਆ ਸੀ ।
ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੇ ਉਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੁੜਿਆ,
ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਝੋਲੀ ਨੂੰ ਭਰ ਲਿਆ ਸੀ ।
ਤੈਥੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋਕੇ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਗੁਜ਼ਰੇ,
ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਜੀਅ ਲਿਆ ਮੈਂ ਕਦੀ ਜੀ ਜੀ ਕੇ ਮਰ ਲਿਆ ਸੀ ।
ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਦਾਗ ਉਹਦੇ ਆਂਚਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਇਆ,
ਸਦਮੇ ਦਾ ਦਾਗ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਤੇ ਜਰ ਲਿਆ ਸੀ ।
ਉਮੀਦ ਦਾ ਦਾਮਨ ਜਦ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋਣ ਲਗਾ,
'ਕਿਦਾਰ' ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਕਰ ਤਰ ਲਿਆ ਸੀ ।

□

ਗਜ਼ਲ

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਲੋਕਾਂ ਕਿਉਂ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਸੀ ।
ਦੀਵਾਨਾ ਤੇਰਾ ਬਣਿਆ ਜੋ ਤੇਰੇ ਹੀ ਦਰ ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ।
ਪਹਿਚਾਣ ਨਾ ਸਕਿਆ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਤੇਰਾ ਸੀ,
ਹੁਲੀਆ ਹੀ ਤੇਰੇ ਦੀਵਾਨੇ ਕੁਝ ਐਸਾ ਯਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ।
ਤੇਰਾ ਪਾਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਪਾਣਾ ਇਹ ਤੇ ਸੀ ਗੱਲ ਮੁਕੱਦਰ ਦੀ,
ਪਰ ਦਾਅ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਭ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਲਾਇਆ ਸੀ ।
ਮੈਂ ਸਾਥੀ ਆਪਣੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦਾ ਯਾਰ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ,
ਪਰ ਫ਼ਿਸ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਗਿਆ ਨਾ ਸਾਇਆ ਸੀ ।
ਰਾਤ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਅੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਦੀਪ ਜਲਾਣ ਲਈ,
ਤੇਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਪਲੀਆਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ।
ਖੂਨ ਜਿਗਰ ਦਾ ਦੇ ਕੇ ਮੈਂ ਯਾਰੋ ਉਸਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਸੀ,
ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ।
ਠਰ ਗਿਆ ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਿਘ ਕਿਸੇ ਜਦ ਦਿੱਤਾ ਨਾ,
ਬਾਲ ਕੇ ਬਾਲਣ ਹੱਡਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਪਾਇਆ ਸੀ ।
ਦਿਲ ਤੇ ਯਾਰੋ ਦਿਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਪੱਥਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ,
ਪਰ ਮਾਰ ਕੇ ਪੱਥਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯਾਰ ਇਹਨੂੰ ਅਜਮਾਇਆ ਸੀ ।
ਬਣ ਨਾ ਸਕਿਆ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਨਾ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਵਰਗਾ ਯਾਰ,
'ਕਿਦਾਰ' ਕੀ ਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਆਪਣੇ ਦਰਦ ਸਤਾਇਆ ਸੀ ।

ਗਜ਼ਲ

ਨਿਮਣਾ ਯਾਰੋ ਚੰਗਾ ਏ ਪਰ ਏਨਾ ਵੀ ਤੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ,
ਕੋਈ ਤੌੜ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਸਲ ਦੇਵੇ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਰੋਲ ਦੇਵੇ ।
ਆਕੜ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਬਹੁਤੀ ਕੀ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ,
ਹਰ ਬੰਦਾ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੈਨੂੰ ਨਫਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੌਲ ਦੇਵੇ ।
ਵਿਸਵਾਸ ਤੇ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਏ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ,
ਬਣ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਤੇਰਾ ਭੇਤ ਨਾ ਦੇਖੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਵੇ ।
ਤੂੰ ਸਭ ਦੀ ਲੈ ਸਲਾਹ ਬੇਸ਼ਕ ਗੱਲ ਸਭਦੀ ਸੁਣਨੀ ਪੈਂਦੀ ਏ,
ਪਰ ਦੇਖੀਂ ਤੇਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਨਾ ਘੋਲ ਦੇਵੇ ।
ਜੀਵਨ ਦਾ ਗੰਦਲਾ ਪਾਣੀ ਜੋ ਤੂੰ ਨੇਕੀ ਨਾਲ ਨਿਤਾਰਿਆ ਸੀ,
ਐਬਾਂ ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਕੋਈ ਨਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਘਰੋਲ ਦੇਵੇ ।
ਪਿਆਰ ਜੇ ਸੱਚਾ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਯਾਰੋ ਮਿਲ ਜਾਵੇ,
ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਕਢ ਕੇ ਰਖ ਅਡੋਲ ਦੇਵੇ ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ ਸੈਂ ਉਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਉਤੇ ਰਖ ਦੇਵਾਂ,
'ਕਿਦਾਰ' ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੋ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਦੇਵੇ ।

□

ਗਜ਼ਲ

ਸੁਣ ਕੇ ਤੇਰੀ ਦਰਿਆ ਦਿਲੀ ਆਇਆ ਸੀ ਚਲ ਕੇ ਦੂਰ ਤੋਂ,
ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਭਰਮ ਸਾਰਾ ਲਹਿ ਗਿਆ ।
ਪੀ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੀ ਜਿਹੀ ਅਕਸਰ ਮੈਂ ਜਾਂਦਾ ਬਹਿਕ ਹਾਂ,
ਕੋਣ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੰਨ ਦੇ ਵਿਚ ਕਹਿ ਗਿਆ ।
ਤੇਰੇ ਮਹਿਖਾਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਹਾਸੀ ਉਡਾਈ ਸਭ ਨੇ,
ਮੇਰਾ ਹੀ ਸੀ ਹੌਸਲਾ ਜੋ ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਸਹਿ ਗਿਆ ।
ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਜਾਮ ਤੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਰਿਹਾ,
ਮੈਂ ਪਿਆਸੇ ਦਾ ਪਿਆਸਾ ਬਸ ਇਕ ਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ।
ਦੇ ਕੇ ਕਸਮਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਬੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਦੀ,
ਐਸਾ ਕੀ ਅੱਜ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਪੈ ਗਿਆ ।
ਜਿੰਦਗੀ ਮੇਰੀ ਦੇ ਵਿਚ ਐਸਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹਾਦਸਾ,
ਮੈਂ ਰਿਹਾ ਖਾਮੋਸ਼ ਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ਕੋਈ ਲੁਟ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ।
ਬਦਲ ਦੇ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਜਿੰਦ ਨਾ ਕਰ ਹੁਣ ਸਾਕੀਆ,
ਕਸਮ ਖਾ ਕੇ ਇਹ ਦੀਵਾਨਾ ਦਰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ।

□

ਗਜ਼ਲ

ਜਿਹੜਾ ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਇਕ ਪਲ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰਦਾ ।
ਅੱਜ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਆ ਗਿਆ ਮੇਰਾ ਉਹ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ।
ਮੇਰੀ ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਯਕੀਨ ਆਇਆ ਸੀ ਓਸ ਨੂੰ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਘੜੀਆਂ ਸੀ ਜਦ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ।
ਪਾਸ ਆਕੇ ਖੂਹ ਤੇ ਪਿਆਸੇ ਨੇ ਦਮ ਹੈ ਤੋੜਿਆ,
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਆਦਮੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰਦਾ ।
ਲੁਟਿਆ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਖਿਜ਼ਾਂ ਨੇ ਦੋਸਤੋ,
ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਚਲਿਆ ਸੀ ਮੈਸਮੇ ਬਹਾਰ ਦਾ ।
ਬੇਦੋਸ਼ ਜੇਕਰ ਹੁਸਨ ਹੈ ਤੇ ਇਸ਼ਕ ਕਿਉਂ ਬਦਨਾਮ ਹੈ,
ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ।
ਦੂਰ ਹੋਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਹੋਇਆ ਦੂਰ ਨਾ,
ਉਹ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਸੀ ਆਉਂਦਾ ਝਾਤੀ ਮੈਂ ਜਿੱਧਰ ਮਾਰਦਾ ।
ਮਰ ਗਏ ਤੇ ਕੁੱਲ ਜਾਣਾ ਕਿਸ ਦਾ ਗਿਲਾ ਕਿਸ ਤੇ ਗਿਲਾ,
ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਭੁਲੇ ਦੋਸਤੋ 'ਕਿਦਾਰ' ਦਾ ।

ਗਜ਼ਲ

ਰਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਦ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ।
ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਕੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ।
ਸੱਚੇ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ,
ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਪਿਆਰੇ ।
ਤੂੰ ਕਰ ਗੁਨਾਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਾ ਕੇ ਪਰਦੇ ਲੱਖਾਂ,
ਇਕ ਦਿਨ ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਣੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਜੋ ਕਾਰੇ ।
ਤੇਰਾ ਇਸ਼ਕ ਹੈ ਜੇ ਸੱਚਾ ਮਿਲ ਜਾਏਗਾ ਉਹ ਤੈਨੂੰ,
ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਉਦਾਸ ਹੋਕੇ ਸਿਰ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ।
ਨੇੜੇ ਹੈ ਸ਼ਾਹਰਗ ਤੋਂ ਜਦ ਯਾਰ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ,
ਮੰਦਰ ਤੇ ਮਸਜਦਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਕੇ ਕਿਉਂ ਪੁਕਾਰੇ ।
ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਯਾਰੋ ਕਾਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ,
ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਗੈਰ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ।
ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਜਦ ਦਿਲ ਵਿਚ ਭਰ ਗਈ ਸੀ,
ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਕਢੇ ਹੰਝੂ ਸੀ ਜਿੰਨੇ ਖਾਰੇ ।

ਮੈਂ ਸਿਰ ਦੇ ਭਾਰ ਚਲ ਕੇ ਉਹਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਯਾਰੋ ਜਾਵਾਂ,
ਇਕ ਵਾਰ ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਦੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰੇ ।
ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ,
'ਕਿਦਾਰ' ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੂੰ ਪੈਰ ਕਿਉਂ ਪਸ਼ਾਰੇ ।

ਗਜ਼ਲ

ਆਪਣਾ ਤੇ ਰੰਗ ਬਸ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰੰਗ ਹੈ ।
ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਮੇਰੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਹੈ ।
ਦਿਲ ਨੇ ਜੋ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਦੋਸਤੋ,
ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਖੰਫ ਖਾਧਾ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੰਗ ਹੈ ।
ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਰ ਹਾਂ ਕੋਈ ਸੋਦਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਵੇਚਦਾ,
ਜੋ ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ ਹੈ ।
ਮਿੱਟਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਜੋ ਗਜ਼ਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਿਆਰ,
ਦੇਖ ਕੇ ਫੁਰਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਯਾਰੋ ਦੰਗ ਹੈ ।
ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੈ ਕੀ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ਦੋਸਤੋ,
ਏਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਕਤ ਗਿਆ ਲੰਘ ਹੈ ।
ਜਾਮ ਤੇ ਕੋਈ ਜਾਮ ਲੈਂਦਾ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਰਸਦਾ,
ਭੇਰੇ ਮਹਿਖਾਨੇ ਦਾ ਸਾਕੀ ਅਜਬ ਡਿੱਠਾ ਢੰਗ ਹੈ ।
ਅਕਲ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਜ ਜਿੰਨਾਂ ਵਸੀਹ ਹੈ ਹੋ ਗਿਆ,
ਉਨਾਂ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਅਜ ਦਿਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੰਗ ਹੈ ।
'ਕਿਦਾਰ' ਨੂੰ ਇਹ ਫਲਸਫਾ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਕੋਈ ਦੋਸਤੋ,
ਅਮਨ ਦੇ ਅਜ ਨਾਂ ਉਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿਉਂ ਜੰਗ ਹੈ ।

□

ਗਜ਼ਲ

ਅਜੇ ਵੀ ਜਲਦੀ ਸ਼ਮਾਂ ਹੈ ਯਾਰੋ, ਅਜੇ ਵੀ ਜਲਦੇ ਹਨ ਪਰਵਾਨੇ,
ਮੁਕਿਆ ਨਹੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਯਾਰੋ ਸਫ਼ਰ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ।
ਅਜੇ ਵੀ ਚੰਨ ਅਸਮਾਨੀ ਚਮਕੇ ਹਰ ਥਾਂ ਚਾਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਅਜੇ ਵੀ ਤਕ ਚਕੌਰ ਨੂੰ ਚੰਨ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੈ ।
ਸੌ ਸੌ ਯਤਨ ਅਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਅਜੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਆੜੇ ਆਉਂਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਲਾਚਾਰੀ ਹੈ ।
ਦੁਖ ਸੁਣਨ ਦੀ ਵਿਹਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਯਾਰੋ ਕਿਥੇ ਹੈ,
ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਾ ਧਾਪੀ ਸਭ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਰੋ ਮਾਰੀ ਹੈ ।
ਅਜੇ ਵੀ ਨਚਦੀ ਨਾਚ ਗਰੀਬੀ ਅਗੇ ਸਰਮਾਇਆਦਾਰੀ ਦੇ,
ਅਜੇ ਵੀ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰ ਯਾਰੋ ਭਾਰੀ ਹੈ ।
ਅਜੇ ਵੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਉਤੋਂ ਲੋਕੀ ਧੋਖਾ ਖਾਂਦੇ ਨੇ,
ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਜੇ ਮੌਜੂਦ ਵਪਾਰੀ ਹੈ ।
ਪਰਦੇਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਗੈਰ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ,
ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਗਦੀ ਯਾਰੋ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ।

□

ਗੰਜਲ

ਮੈਂ ਤੇ ਉਹ ਹੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਕਦੀ,
ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲਦਿਆਂ ਕਿਉਂ ਨਜ਼ਰ ਤੇਰੀ ਝੁਕ ਗਈ ।
ਤੂੰ ਛਡ ਕੇ ਟੁਰ ਗਈ ਪਰ ਯਾਦ ਨੂੰ ਦਸ ਕੀ ਕਹਾਂ,
ਜੈਂ ਮਿਠਾ ਮਿਠਾ ਦਰਦ ਬਣ ਕੇ ਜਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਢੁਕ ਗਈ ।
ਦਿਲ 'ਚ ਉਠਦੇ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਤੂਫਾਨ ਸਾਰੇ ਬੰਮ ਗਏ,
ਕਿਸਤੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਫੇਰ ਕਿਉਂ ਤੇਰੀ ਕਿਨਾਰੇ ਹੁਕ ਗਈ ।
ਕਿਵੇਂ ਖਿੜੇਗਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਉਹ ਫੁੱਲ ਮੇਰੇ ਦੱਸਤੋ,
ਪਿਆਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾ ਜੜ੍ਹ ਹੀ ਜਿਸਦੀ ਸੁਕ ਗਈ ।
ਫੇਰ ਦੁਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ,
ਫਿਰ ਨਜ਼ਰ ਉਸਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਹਾਏ ਚੁਕ ਗਈ ।
ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਣੀ ਸ਼ਰਮ ਜਦ,
ਮੈਂ ਜ਼ਰਾ ਉਹਲੇ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਉਹ ਸੀ ਮੈਥੋਂ ਲੁਕ ਗਈ ।
'ਕਿਦਾਰ' ਉਤੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਯਾਰੋ ਲਗ ਗਿਆ,
ਕੀ ਕਹਾਣੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਉਤੇ ਮੁਕ ਗਈ ।

□

ਰੁਬਾਈ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਕੀ ਪੁਛੋ ਥਾਂ ਥਾਂ ਬੜੀ ਖੁਆਰੀ
ਜਣੇ ਖਣੇ ਦੀਆਂ ਝੜਕਾਂ ਸਹਿੰਦੇ ਕਰਦੇ ਤਾਬਿਆਦਾਰੀ
ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੇਂਦੇ ਢਿਡੋਂ ਰਹਿ ਕੇ ਭੁੱਖੇ
ਫਿਰ ਵੀ ਘੁਟ ਸਬਰ ਦਾ ਭਰ ਕੇ ਕਰਦੇ ਸੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ।

ਰੁਬਾਈ

ਐਸੀ ਹੋਈ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਹਲੇ ਮੁੜ ਕੇ ਤੂੰ ਨਾ ਆਈ
ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਖ ਸੁਨੇਹਾ ਘਲਿਆ ਨਾ ਚਿੱਠੀ ਤੂੰ ਪਾਈ
ਬੀਤ ਗਏ ਦਿਨ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਤੂੰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਫੇਰਾ
ਫਿਰ ਵੀ ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਦੇ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਆਸ ਲਗਾਈ ।

ਰੁਬਾਈ

ਧਰਮ ਕਰਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਜਿਹਦੇ ਪਿਛੇ ਸਾਰੇ
ਜਿਹਦੇ ਪਿਛੇ ਸਾਰੇ ਯਾਰੋ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ
ਉਸ ਮਾਇਆ ਦੀ ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਨਾਨਕ ਇਉਂ ਦਰਸਾਏ
ਪਾਪੀ ਬਾਝੋਂ ਇਕੱਠੀ ਨਾ ਹੋਏ ਮੋਇਆਂ ਸਾਥ ਨਾ ਜਾਏ ।

ਰੁਬਾਈ

ਬਕ ਗਈ ਮੈਂ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦੇ ਹਾਏ ਅਟੇਰ ਗੁਲੋਟੇ
ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਅੱਟੀ ਐਸੇ ਭਾਗ ਨੇ ਖੋਟੇ
ਐਸਾ ਗਿਉਂ ਵਿਛੜ ਕੇ ਚੰਨਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਤੂੰ ਨਾ ਆਇਓਂ
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਵਿਚ ਐਸੀਆਂ ਪਾਕੇ ਦੇਖ ਘਿਸਾ ਲਏ ਪੋਟੇ ।

□

ਰੁਬਾਈ

ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਹੁਸਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੋ ਅੱਖਾਂ

ਤੇਰੇ ਹੁਸਨ ਦੇ ਜਾਦੂ ਨੇ
ਮੇਰੇ ਲਏ ਕਈ ਲੱਖਾਂ

ਤੂੰ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਗ਼ਰੀਬ
ਸਾਰੇ ਲੋਕੀਂ ਤੱਕਣ

ਫਿਰ ਤੂੰ ਦਸ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੜੀਓ
ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦ ਰੱਖਾਂ ।

